

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko-Sanski kanton
Općina Cazin

Bosnia & Herzegovina
Federation of Bosnia & Herzegovina
Una-Sana canton
Cazin municipality

PROSPEKT

Javne ponude prve emisije municipalnih obveznica Općine Cazin

Agent emisije

SPARKASSE
BANK

SADRŽAJ

1.1.	Osnovni podaci o emitentu.....	5
1.2.	Pravni status.....	5
1.3.	Pretežna djelatnost.....	5
1.4.	Organi Općine	5
1.5.	Organizacija općinskog organa državne službe.....	7
2.	PODACI O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJI SE EMITUJU.....	7
2.1.	Vrsta vrijednosnog papira.....	7
2.2.	Pravni status municipalnih obveznica	7
2.3.	Prava sadržana u municipalnim obveznicama.....	8
2.4.	Ukupan iznos emisije municipalnih obveznica	8
2.5.	Ukupan iznos dosadašnjih emisija	8
2.6.	Prinos na municipalne obveznice.....	8
2.7.	Cijena i način određivanja cijene municipalnih obveznica	8
2.8.	Mjesto i način upisa i uplate municipalnih obveznica	8
2.9.	Uspješnost emisije	9
2.10.	Isplata glavnice i kamate	9
2.11.	Prijevreteni otkup municipalnih obveznica	10
2.12.	Kašnjenje sa isplatom anuiteta.....	10
2.13.	Kašnjenje sa isplatom kamate.....	10
2.14.	Kašnjenje sa isplatom glavnice	11
2.15.	Cilj prikupljanja sredstava.....	11
2.16.	Način utvrđivanja cijene obveznice na sekundarnom tržištu	11
2.17.	Način isplate glavnice i kamate.....	11
3.	PROJEKAT POSLOVNA ZONA RATKOVAC.....	12
3.1.	Svrha i cilj poslovne zone „Ratkovac“	12
3.2.	Socio-ekonomski preduslovi za uspostavu i ostvarenje ciljeva PZ „Ratkovac“	12
3.3.	Razvojni plan izgradnje PZ Ratkovac.....	13
3.3.1.	Trenutno stanje infrastrukture na lokalitetu Čoralići.....	14
3.3.2.	Financijska polazišta projekta osnivanja i uspostave poslovne zone „Ratkovac“	14
3.3.2.1.	Dinamika investicija u poslovnoj zoni „Ratkovac“.....	15
3.3.2.2.	Izvori finansiranja investicija u poslovnoj zoni „Ratkovac“	15
3.4.	SWOT analiza poslovne zone „Ratkovac“	16
4.	PODACI O AGENTU EMISIJE I BANCIMA DEPOZITARU	17
4.1.	Agent emisije	17
4.2.	Banka depozitar.....	17
5.	RIZIK ULAGANJA I UZROCI RIZIKA.....	17
5.1.	Opšti podaci o rizicima	17
5.2.	Sistemska rizik.....	17
5.3.	Finansijski rizik	17
5.3.1.	Kreditni rizik	17
5.3.2.	Rizik poreskih prihoda	18

5.3.3. Rizik kamatne stope	18
5.3.4. Valutni rizik	18
5.4. Operativni rizik.....	18
6. DJELATNOST I POSLOVANJE EMITENTA.....	18
6.1. O Općini.....	18
6.1.1. Historija Općine	18
6.1.2. Stanovništvo	19
6.1.3. Privreda	19
6.1.4. Kultura	20
6.1.5. Obrazovanje	20
6.1.6. Turizam.....	20
6.1.7. Sport	21
6.2. Strategija razvoja općine Cazin u periodu 2011-2020. godine	21
6.2.1. Razvojni ciljevi ekonomskog razvoja.....	24
6.2.2. Razvojni ciljevi društvenog razvoja	25
6.2.3. Razvojni ciljevi okolinskog razvoja	25
6.3. Budžet Općine Cazin.....	26
6.3.1. Postupak pripreme, donošenja i izvršenja budžeta.....	26
6.3.2. Prihodi budžeta.....	26
6.3.3. Bilans stanja	28
6.3.4. Porezni prihodi.....	29
6.3.5. Neporezni prihodi	32
6.3.6. Rashodi	32
6.4. Izvještaj o izvršenju budžeta općine Cazin u periodu 2008. – 2011. godina	33
6.4.1. Izvršenje budžeta Općine za 2008. godinu	33
6.4.2. Izvršenje budžeta Općine za 2009. godinu	33
6.4.3. Izvršenje budžeta Općine za 2010. godinu	34
6.4.4. Izvršenje budžeta Općine za 2011. godinu	35
6.5. Pregled glavnih investicija u toku	36
6.6. Podaci o zaduženosti općine Cazin na 30.3.2012	36
6.7. Sudski sporovi	36
6.8. Broj dana blokade poslovnih računa	36
6.9. Date garancije	36
7. PODACI O ODGOVORNIM LICIMA OPĆINE CAZIN.....	37
7.1. Ime i prezime, stručna sprema i radna biografija odgovornih lica emitenta	37
8. IZJAVA O INVESTIRANJU	37
9. POTPISANA IZJAVA ODGOVORNIH OSOBA EMITENTA	37

Općina Cazin

Trg Alije Izetbegovića 1, 77220 Cazin
Telefon: +387 37 514 006; Fax: 037 514 314
www.opcinacazin.ba
e-mail: op.cazin@bih.net.ba

Općina Cazin prihvata odgovornost za sadržaj ovog Prospekta. Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojim Općina Cazin raspolaže, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz finansijskog položaja, imovine i obaveza, gubitaka i dobitaka općine Cazin, kao i prava i obaveze sadržanih u obveznicama općine Cazin, te da činjenice koje bi mogle uticati na potpunost i istinitost ovog Prospekta nisu izostavljene. Prospekt ne prikriva podatke od materijalnog značaja i ne sadrži podatke ni informacije koje bi potencijalne investitore dovele u zabludu. U skladu sa navedenim, Emitent prihvata odgovornost za informacije sadržane u ovom Prospektu.

U skladu sa članom 3. Zakona o zaduživanju, dugu, zaduživanju i garancijama u F BiH („Službeni novine Federacije“, broj: 86/07, 24/09 i 44/10), Emitent se zaduženje emisijom municipalnih obveznica, u ukupnom iznosu od 1.000.000 KM, u vremenskom periodu od 5 godina.

U skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine F BiH“, broj: 85/08), ovaj Prospekt odobrila je Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH na Sjednici održanoj dana 10.05.2012. godine, broj rješenja 03/1-19-89/12. Odobrenjem ovog Prospekta Komisija za vrijednosne papire F BiH potvrdila je da Prospekt sadrži sve podatke utvrđene Zakonom o tržištu vrijednosnih papira („Službene novine F BiH“, broj: 85/08), i Pravilnikom o emisiji vrijednosnih papira („Službene novine F BiH“, broj: 18/09), te da može biti objavljen. Obveznice će biti uvrštene na službeno berzansko tržište Sarajevske berze.

Niko nije ovlašten davati podatke i izjave u vezi s ponudom i prodajom obveznica, a koji nisu sadržani u ovom Prospektu. Ako bi se takvi podaci ili izjave dali, na njih se ne smije osloniti kao na podatke i izjave čije je objavljivanje odobrila Općina Cazin. Izdavanje ovog Prospekta niti prodaja ili kupovina obveznica ne impliciraju da se okolnosti vezane uz općinu Cazin nisu izmjenile od datuma izdavanja ovog Prospekta. Ovaj Prospekt ne smije se smatrati preporukom za kupovinu ili ponudom za prodaju obveznica od strane ili za račun općine Cazin ili od strane agenta emisije ili za račun drugog lica koje je s njima povezano, u bilo kojoj zemlji u kojoj je davanje takvih ponuda ili poziva od strane takvih lica protivzakonito.

Svaki investitor, koji razmatra kupovinu obveznica, upućuje se na vlastitu ocjenu i procjenu finansijskog položaja i poslovanja općine Cazin te uslova obveznica, uključujući inherentne rizike među kojima i one opisane u poglavlju 4. Rizik ulaganja i uzroci rizika. Ako drugačije nije navedeno, svi godišnji podaci, uključujući podatke o finansijskim izvještajima, zasnivaju se na kalendarskim godinama. U ovom dokumentu upućivanje na KM označava konvertibilnu marku, odnosno zakonsko sredstvo plaćanja u FBiH i Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), dok upućivanje na „EUR“ označava euro.

1. PODACI O EMITENTU

1.1. Osnovni podaci o emitentu

Naziv emitenta: Općina Cazin
Adresa: Trg Alije Izetbegovića 1
tel.+387 37 514 006 fax: +387 37 514 314
web: www.opcinacazin.ba e-mail: op.cazin@bih.net.ba

1.2. Pravni status

Općina Cazin je jedinica lokalne samouprave sa pravima i obavezama utvrđenim Ustavom i zakonom. Općina ima status pravnog lica.

1.3. Pretežna djelatnost

Predstavnička, izvršna i druga tijela lokalne vlasti.

1.4. Organi Općine

Općinski organi su Općinsko vijeće i Općinski načelnik.

Općinsko vijeće je predstavnički organ građana Općine i organ lokalne samouprave izabran na temelju općeg biračkog prava na neposrednim izborima tajnim glasanjem na način određen Zakonom. Općinsko vijeće donosi opće akte i druge akte u okviru samoupravnog djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa Ustavom, Zakonom i ovim Statutom. Općinsko vijeće ima 30 vijećnika od čega jedno mjesto pripada nacionalnim manjinama. Mandat vijećnika je četiri godine.

Općinsko vijeće u okviru svoje nadležnosti:

1. donosi Statut Općine dvotrećinskom većinom glasova;
2. donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Općine;
3. donosi budžet Općine, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta kao i odluku o privremenom finansiranju u skladu sa Zakonom;
4. utvrđuje općinsku politiku u okviru nadležnosti Općine i prati njeno ostvarivanje;
5. donosi razvojne, prostorne i urbanističke planove i programe, te provedbene planove, uključujući zoniranje;
6. donosi propise o porezima, taksama, naknadama i doprinosima Općine u skladu sa Zakonom;
7. donosi odluke o upravljanju i raspolaganju imovinom Općine;
8. donosi odluke o zaduživanju Općine, o raspisivanju javnog zajma i davanju jamstva u skladu sa Zakonom;
9. donosi programe uređenja gradskog građevinskog zemljiša;
10. donosi plan korištenja javnih površina;
11. donosi odluke o organizaciji mjesne samouprave i nazivima ulica, trgova i naseljenih mjesta;
12. donosi odluke o udruživanju Općine u saveze i druge oblike organizovanja, te o trajnom uspostavljanju prijateljske i druge suradnje s lokalnim i regionalnim zajednicama drugih država;
13. donosi odluke o proglašenju praznika Općine;
14. donosi odluke o priznanjima i nagradama Općine;
15. donosi odluke o raspisivanju referendumu i sazivanju zborova mjesnih zajednica;
16. bira i razrješava predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća;
17. osniva radna tijela Općinskog vijeća te bira i razrješava njihove članove;
18. imenuje, bira i razrješava druge osobe određene zakonom, Statutom i odlukama, te daje suglasnost na imenovanja, izbor i razrješenja kada je to propisano;
19. osniva službe za upravu i druge službe jedinica lokalne samouprave;
20. osniva preduzeća i ustanove i druga pravna lica za obavljanje komunalnih, društvenih, privrednih i drugih djelatnosti od interesa za Općinu, te odlučuje o njihovim statusnim promjenama u skladu sa Zakonom;
21. odlučuje o prestanku ustanova i drugih pravnih lica u skladu sa Zakonom;
22. odlučuje o prijenosu i preuzimanju osnivačkih prava u skladu sa Statutom;
23. razmatra godišnji izvještaj o provođenju općinske politike i aktivnostima Općinskog načelnika;

24. pokreće i razmatra inicijativu za pokretanje postupka opoziva Općinskog načelnika i donosi odluke o pokretanju postupka opoziva Općinskog načelnika;
25. ocjenjuje rad ustanova i kvalitet usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, najmanje jednom godišnje, te osigurava finansijska sredstva za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima Općine;
26. donosi pojedinačne i druge akte iz samoupravnog djelokruga u skladu sa Zakonom i ovim Statutom;
27. analizira stanje javnog reda i mira, sigurnost ljudi i imovine najmanje jednom godišnje, te predlaže mjere prema nadležnim organima;
28. utvrđuje smjernice za vođenje kadrovske politike u skladu sa Zakonom;
29. donosi poslovnik o svome radu;
30. donosi plan odbrane Općine i svoj plan odbrane;
31. utvrđuje koeficijente za obračun plaća za:
  - Općinskog načelnika,
  - državne službenike i namještenike u Općinskom organu državne službe,
  - općinskog pravobranioca i zamjenika općinskog pravobranioca i
  - državne službenike i namještenike u Općinskom pravobranilaštvu;
32. te obavljanja i druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom.

Organizacija rada Općinskog vijeća detaljnije se uređuje Poslovnikom o radu Općinskog vijeća. Rad Općinskog vijeća je javan. Izuzetno, Općinsko vijeće može odlučiti da određena pitanja razmatra bez prisustva javnosti.

Općinski vijećnici mogu obrazovati klubove vijećnika političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću, kao i koalicija i nezavisnih kandidata radi olakšavanja i efikasnijeg rada Općinskog vijeća i unapređenja međustranačke i parlamentarne suradnje. Klubovi vijećnika obrazuju se kao mehanizam djelovanja vijećnika i političkih stranaka koje participiraju u Općinskom vijeću. Obrazovanje, zadaci i način rada klubova vijećnika detaljnije se uređuju Poslovnikom.

Općinsko vijeće može punovažno odlučivati ako sjednici prisustvuje natpolovična većina od ukupnog broja vijećnika. Općinsko vijeće donosi odluke većinom glasova prisutnih općinskih vijećnika. Predsjedavajući Općinskog vijeća predstavlja Općinsko vijeće i rukovodi njegovim radom, a u okviru prava i dužnosti Općinskog vijeća. Mandat predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg traje do isteka mandata vijećnika. Općinsko vijeće može odlučiti da se funkcije predsjedavajućeg ili zamjenika predsjedavajućeg u vijeću profesionaliziraju, o čemu se donosi posebna odluka.

Nespojive su funkcije Općinskog načelnika, državnih službenika i namještenika sa funkcijom općinskog vijećnika.

Općinski načelnik je nosilac izvršne vlasti općine. Općinski načelnik se bira neposredno na način i po postupku utvrđenom Izbornim zakonom. Općinski načelnik obavlja dužnost za vrijeme mandata na koji je izabran. Kada bude izabran, Općinski načelnik mora podnijeti ostavku na svaku od nespojivih dužnosti prije preuzimanja mandata u skladu sa zakonom. Općinski načelnik može podnijeti ostavku. Općinski načelnik može biti opozvan.

U slučaju prestanka mandata Općinskog načelnika iz razloga propisanih Zakonom, dužnost Općinskog načelnika do izbora novog vrši zaposlenik općinskog organa uprave izabran od Općinskog vijeća nadpolovičnom većinom od ukupnog broja vijećnika. Općinskog načelnika za vrijeme privremene odsutnosti ili spriječenosti zamjenjuje dužnosnik ili zaposlenik općinskog organa uprave kojeg on ovlasti. Ako Općinski načelnik podnese ostavku, dužan je ostati na dužnosti do izbora novog Općinskog načelnika.

Općinski načelnik kao nosilac izvršnih poslova u okviru samoupravnog djelokruga Općine, u okviru svoje nadležnosti:

1. predstavlja i zastupa Općinu,
2. osigurava izvršavanje odluka i drugih akata Općinskog vijeća i odgovoran je za njihovo provođenje,
3. podnosi prijedlog budžeta Općine Općinskom vijeću,
4. odgovoran je za izvršavanje budžeta Općine,
5. obavlja upravljački nadzor nad zakonitošću rada javnih ustanova kojim je osnivač Općina, te im daje upute za rad,
6. donosi akte iz svoje nadležnosti,
7. predlaže odluke i druge akte Općinskom vijeću,

8. obezbjeđuje izradu i Općinskom vijeću podnosi na usvajanje ekonomske planove, razvojne planove, investicione programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulatorne dokumente koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem, uključujući zoniranje i korištenje javnog zemljišta,
9. provodi politiku Općine u skladu sa odlukama Općinskog vijeća,
10. izvršava zakone i druge propise čije je izvršavanje povjereno Općini,
11. utvrđuje organizaciju službi za upravu i drugih službi Općine,
12. donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi,
13. realizira saradnju Općine sa drugim općinama, gradovima, međunarodnim i drugim organizacijama u skladu sa odlukama i zaključcima Općinskog vijeća i njegovih radnih tijela,
14. podnosi izvještaj Općinskom vijeću o ostvarivanju politike Općine i svojim aktivnostima,
15. odlučuje o pitanjima iz radnog odnosa zaposlenika u skladu sa Zakonom,
16. brine se o zakonitom i pravodobnom obavljanju poslova iz nadležnosti općinskih službi i poduzima mjere za osiguravanje njihovog efikasnijeg rada,
17. sklapa ugovore i druge pravne poslove u skladu sa Zakonom, ovim Statutom i odlukom Općinskog vijeća,
18. brine se o urednom i pravilnom korištenju imovine i sredstava rada,
19. vrši u skladu sa Zakonom otpis stalnih sredstava i sitnog inventara Jedinstvenog općinskog organa uprave općine Cazin,
20. obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, drugim propisima i ovim Statutom, kao i poslove i zadatke koje mu u nadležnost povjeri Općinsko vijeće.

Općinski načelnik svoju dužnost obavlja profesionalno.

1.5. Organizacija općinskog organa državne službe

U okviru općinskog organa državne službe formiraju se općinske službe za upravu.

Odlukom o organizaciji i djelokrugu rada općinskog organa državne službe i obrazovanju kabineta Općinskog načelnika uređuje se broj, naziv, djelokrug poslova općinskih službi, način rukovođenja i koordinacije, te druga pitanja važna za organizaciju i djelokrug rada organa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskog organa Općine Cazin, uređuje se: organizacija organa državne službe, organizacionih jedinica i njihov djelokrug poslova, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organom i općinskim službama, odgovornost za obavljanje poslova i radni odnosi, državni službenici sa posebnim ovlaštenjima te druga pitanja od značaja za unutrašnju organizaciju i rad općinskog organa državne službe.

2. PODACI O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJI SE EMITUJU

2.1. Vrsta vrijednosnog papira

Općina Cazin emituje municipalne obveznice, dugoročne dužničke vrijednosne papire koje zakonitom imaoću daju pravo na isplatu u roku dospjeća novčanog iznosa sa kamatom utvrđenom Odlukom o emisiji municipalnih obveznica.

Ove obveznice se emituju uz fiksnu godišnju kamatnu stopu. Glavnica i pripadajući dio kamate će se isplaćivati u polugodišnjim anuitetima (anuitetske obveznice).

2.2. Pravni status municipalnih obveznica

Municipalne obveznice se emituju u nematerijalizovanom obliku, u obliku elektronskog zapisa, u seriji, glase na ime, slobodno su prenosivi i neosigurani su.

Municipalne obveznice predstavljaju neosigurane, direktne i bezuslovne obaveze Emitenta, koje su međusobno ravnopravne i istog ranga sa svim drugim sadašnjim i budućim neosiguranim obavezama Emitenta, osim obaveza koje na osnovu zakonskih propisa mogu imati prvenstvo.

Obaveze Emitenta, odnosno isplata glavnice i kamate, izvršavat će se iz redovnih prihoda Općine do dospjeća.

2.3. Prava sadržana u municipalnim obveznicama

Obveznice ove emisije su slobodno prenosivi dužnički vrijednosni papiri koji predstavljaju direktnu i безусловnu obavezu Emitenta.

Vlasnik obveznica ima prvo na naplatu nominalne vrijednosti glavnice i pripadajuće kamate.

Nijedan vlasnik obveznice nema pravo da traži prijevremeno dospijeće. Prava i obaveze iz vrijednosnih papira-obveznica, stiču se, prenose i ograničavaju njihovim upisom na račune vlasnika obveznica u Registru vrijednosnih papira u F BiH.

Municipalne obveznice, koje emituje Općina Cazin, ne sadrže pravo preče kupovine.

Općina može u bilo kojem periodu, bez saglasnosti vlasnika municipalnih obveznica emitovati druge vrijednosne papire.

2.4. Ukupan iznos emisije municipalnih obveznica

Emituje se 10.000 (desethiljada) municipalnih obveznica, nominalne vrijednosti KM 100 (slovima: stotinkonvertibilnihmaraka) po obveznici na dan dospijeća.

Ukupna nominalna vrijednost emisije je 1.000.000 KM (slovima: milion konvertibilnih maraka),

- što odgovara iznosu od 511.291,88 EUR (slovima: pestojedanaesthiljada-dvjestodevedesetjedan i 88/100), po srednjem kursu Centralne Banke BiH.

2.5. Ukupan iznos dosadašnjih emisija

Općina Cazin do sad nije emitovala vrijednosne papire, kao vid zaduživanja za finansiranje razvojnih projekata.

2.6. Prinos na municipalne obveznice

Obveznice će nositi prinos na neotplaćeni dio glavnice po nepromijenjenoj kamatnoj stopi 6% godišnje. Kamatna stopa će se računati kao godišnja kamatna stopa obveznica po dospjelim anuitetima iz obveznica na godišnjem nivou.

2.7. Cijena i način određivanja cijene municipalnih obveznica

Emisija će se vršiti putem Sarajevske berze / burze vrijednosnih papira, metodom preovlađujuće cijene, a u skladu sa Pravilnikom o javnim ponudama putem Sarajevske berze/burze vrijednosnih papira.

Općina će prodavati obveznice po nominalnoj vrijednosti. Prodajna cijena obveznice je 100 KM po obveznici, a cijena po kojoj kupci upisuju i uplaćuju obveznice formiraće se na Berzi.

Profesionalni posrednik emitenta unosi nalog za prodaju municipalnih obveznica u količini od 10.000 komada po cijeni 100 KM.

Profesionalni posrednici kupaca mogu unositi naloge za kupovinu municipalnih obveznica po cijeni koja je jednaka ili veća od početne cijene.

Cijenu municipalnih obveznica u emisiji utvrđuje Berza po završenom upisu.

2.8. Mjesto i način upisa i uplate municipalnih obveznica

Kod emisije putem Berze upis vrijednosnih papira vrši se kod profesionalnih posrednika davanjem naloga za kupovinu vrijednosnih papira, a pod izvršenim upisom smatra se unošenje naloga u berzanski sistem trgovanja, ukoliko sistem primi takav nalog.

Berza nakon završetka upisa dostavlja izvještaj o zaključenim transakcijama svim profesionalnim posrednicima, koji su učestvovali u zaključivanju transakcija i njihovim bankama depozitarima.

Upis će početi 11.06.2012. godine i trajati do 18.06.2012. godine.

Ukoliko bude upisano više municipalnih obveznica nego što ih je ponuđeno na javnoj ponudi, tačan raspored kupaca i upisane količine će izvršiti Sarajevska berza / burza vrijednosnih papira putem metode preovlađujuće cijene, a u skladu sa Pravilnikom o javnim ponudama putem berze.

Banka depozitar profesionalnog posrednika preko kojeg se vrši kupovina municipalnih obveznica dužna je banci depozitaru emitenta prenijeti uplate za municipalne obveznice i dostaviti spisak kupaca municipalnih obveznica sa količinom koju su kupili, naredni radni dan od dana protoka roka za uplatu novčanih sredstava (tri radna dana nakon završetka upisa municipalnih obveznica).

2.9. Uspješnost emisije

Emisija će se smatrati uspješnom ukoliko se u predviđenim rokovima upiše i uplati najmanje 60% ukupnog broja ponuđenih vrijednosnih papira.

2.10. Isplata glavnice i kamate

Obveznice će nositi kamatu na neotplaćeni dio glavnice po nepromjenjivoj kamatnoj stopi od 6% godišnje.

Kamatna stopa računaće se kao godišnja kamatna stopa obveznica podijeljena s učestalošću isplate kamate po dospjelim anuitetima iz obveznica na godišnjem nivou. S obzirom da anuiteti dopijevaju dva puta godišnje na naplatu, kamata će se isplaćivati polugodišnje, a polugodišnja kamatna stopa obveznica je 3% (na neotplaćeni dio glavnice).

Glavnica i pripadajući dio kamate isplaćivat će se u polugodišnjim anuitetima (10 anuiteta) uz jednaku otplatu glavnice. Anuiteti municipalne obveznice iz ove emisije dopijevaju na naplatu svake pola godine od proglašenja uspješnosti emisije od strane Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH. Isplata glavnice i kamate će se vršiti najdalje u roku od 10 (deset) dana od dana dospijeca anuiteta. U slučaju kašnjenja isplate kamate i pripadajućeg dijela glavnice Općina je obavezna platiti zateznu kamatu.

Dan dospijeca kamate se računa od dana donošenja Rješenja o uspješnosti emisije od strane Komisije za vrijednosne papire.

Ukoliko je dan isplate anuiteta iz obveznice neradni dan, isplata će se vršiti prvog narednog radnog dana. Radni dan je dan koji je utvrđen kao radni dan Registra vrijednosnih papira Federacije BiH, te poslovnih banaka koje obavljaju poslove platnog prometa u Federaciji BiH.

Amortizacioni plan municipalnih obveznica:

Broj kupona	Nominalna vrijednost	Kamata	Dani do dospijeca	Iznos kamate	Anuitet	Iznos glavnice	Isplata glavnice	Neto isplaćeni iznos	Pool factor
1	1.000.000	6%	183	30.000,00	130.000,00	1.000.000,00	100.00,00	900.000,00	1,00
2	1.000.000	6%	183	27.000,00	127.000,00	900.000,00	100.00,00	800.000,00	0,90
3	1.000.000	6%	183	24.000,00	124.000,00	800.000,00	100.00,00	700.000,00	0,80
4	1.000.000	6%	183	21.000,00	121.000,00	700.000,00	100.00,00	600.000,00	0,70
5	1.000.000	6%	183	18.000,00	118.000,00	600.000,00	100.00,00	500.000,00	0,60
6	1.000.000	6%	183	15.000,00	115.000,00	500.000,00	100.00,00	400.000,00	0,50
7	1.000.000	6%	183	12.000,00	112.000,00	400.000,00	100.00,00	300.000,00	0,40
8	1.000.000	6%	183	9.000,00	109.000,00	300.000,00	100.00,00	200.000,00	0,30
9	1.000.000	6%	183	6.000,00	106.000,00	200.000,00	100.00,00	100.000,00	0,20
10	1.000.000	6%	183	3.000,00	103.000,00	100.000,00	100.00,00	0,00	0,10
	UKUPNO				1.165.000,00		1.000.000,00		

*datumi se računaju od datuma Rješenja o uspješnosti emisije donesenog od strane Komisije za vrijednosne papire F BiH.

Udio nedospjele glavnice u nominalnom iznosu vrijednosnih papira (pool faktor) predstavlja koeficijent

kojim se nominalni iznos vrijednosnih papira svodi na iznos nedospjelog duga. Pri dospijeću dijela glavnice vlasnicima obveznica isplaćuje se iznos glavnice koji je proporcionalan količini vrijednosnih papira u vlasništvu. Nominalni iznos vrijednosnih papira upisan na vlasničkoj poziciji neće se smanjiti smanjivanjem iznosa nedospjelog duga, već će se udio nedospjele glavnice u nominalnom iznosu vrijednosnih papira (pool faktor) smanjiti za omjer isplaćenog dijela glavnice u odnosu na ukupni nominalni iznos vrijednosnih papira.

Udio nedospjele glavnice u nominalnom iznosu vrijednosnih papira (pool faktor) prikazuje se kao decimalan broj, koji ne može biti manji od 0 niti veći od 1.

Neotplaćeni dio glavnice i pool faktor računaju se na slijedeći način:

Neotplaćeni dio glavnice = nominalna vrijednost emisije * pool faktor.

Početni pool faktor = 1.

Početni pool faktor je efektivan do datuma prve isplate dijela glavnice.

Nakon datuma prve isplate dijela glavnice, pool faktor za navedeno razdoblje računa se nasljedeći način:

Pool faktor u tekućem razdoblju = pool faktor u prethodnom razdoblju umanjen za postotak glavnice koji je otplaćen na datum posljednje isplate dijela glavnice.

2.11. Prijevremeni otkup municipalnih obveznica

Općina Cazin može, u bilo koje vrijeme, otkupiti municipalne obveznice po bilo kojoj cijeni na tržištu ili na drugi način, pod uslovom da u slučaju kupovine javnom ponudom, takva ponuda bude jednako dostupna svim vlasnicima municipalnih obveznica.

Nijedan vlasnik obveznica nije dužan prihvatiti ponudu Emitenta, niti je dužan prodati bilo koji broj obveznica kojima raspolaže.

Za iznos obveznica koje je Emitent otkupio prije datuma isplate anuiteta može se umanjiti iznos neotplaćenih obveznica na sljedećem datumu isplate anuiteta po obveznici.

2.12. Kašnjenje sa isplatom anuiteta

U slučaju kašnjenja isplate anuiteta iz obveznice, Emitent će platiti zakonsku zateznu kamatu od zadnjeg dana isplate anuiteta (deset dana od dana dospijeća) do dana stvarne isplate.

2.13. Kašnjenje sa isplatom kamate

U slučaju kašnjenja isplate kamate iz obveznica, Emitent će platiti zakonsku zateznu kamatu od zadnjeg dana isplate kamate (petnaest dana od dana dospijeća) do dana stvarne isplate. Zakonska zatezna kamata, koju Emitent plaća kupcima obveznica na osnovu izvoda o vlasnicima obveznica iz Registra vrijednosnih papira u F BiH, obračunava se primjenom sljedeće formule:

$$K = C \times p \times n / 100$$

gdje je:

K = zakonska zatezna kamata

C = iznos dospjele, a neisplaćene kamate

p = zakonska stopa zatezne kamate

n = broj godina

Pri obračunu zatezne kamate za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i koristi se sljedeća formula:

$$K = C \times p \times d / 36.500$$

Odnosno za prestupnu godinu:

$$K = C \times p \times d / 36.600$$
 gdje je:

K = zakonska zatezna kamata

C = iznos dospjele, a neisplaćene kamate

p = stopa zatezne kamate

d = broj dana

2.14. Kašnjenje sa isplatom glavnice

U slučaju kašnjenja plaćanja glavnice iz obveznica, Emitent će platiti zakonsku zateznu kamatu od dana dospjeća glavnice do dana stvarne isplate. Zakonska zatezna kamata, koju Emitent plaća investitorima na osnovu izvoda o vlasnicima obveznice kod Registra vrijednosnih papira Federacije BiH, obračunava se posredstvom sljedeće formule:

$K = C \times p \times n / 100$ gdje je:

K = zakonska zatezna kamata

C = iznos dospjele, a neisplaćene glavnice

p = zakonska stopa zatezne kamate

n = broj godina

Pri obračunu zatezne kamate za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i koristi se sljedeća formula:

$K = C \times p \times d / 36.500$

Odnosno za prestupnu godinu:

$K = C \times p \times d / 36.600$ gdje je:

K = zakonska zatezna kamata

C = iznos dospjele, a neisplaćene glavnice

p = stopa zatezne kamate

d = broj dana

2.15. Cilj prikupljanja sredstava

Cilj prikupljanja sredstava putem emisije municipalnih obveznica je finansiranje implementacije projekata izgradnje poslovne zona u općini Cazin.

Sredstva će biti korištena za rješavanje imovinsko-pravnih pitanja i uređenje infrastrukture poslovne zone „Ratkovac“ u Čoralčićima i privođenje iste krajnjoj namjeni.

Na taj način će se obezbijediti uslovi za investiranje i gradnju novih proizvodnih kapaciteta na ovom području što će omogućiti dalji razvoj zajednice, otvaranje novih radnih mjesta i posredno povećanje prihoda općinskog budžeta kroz komunalne takse, rente i porezne prihode.

2.16. Način utvrđivanja cijene obveznice na sekundarnom tržištu

Obveznice će biti uvrštene na Službeno berzansko tržište Sarajevske berze / burze vrijednosnih papira i sekundarna trgovina će se vršiti na Sarajevskoj berzi. Cijena obveznica zasnivaće se na tzv. „čistoj cijeni“, što znači da ne obuhvata stečenu kamatu. Cijena će se izražavati u procentima od nominalne vrijednosti obveznice. Plaćanje po obavljenoj kupovini obveznica na Berzi obavljaće se prema cijeni po kojoj se trgovalo uvećanoj za stečenu kamatu za razdoblje od zadnje isplate kamate po dospelom anuitetu pa sve do dana poravnanja posla zaključenog na berzi (T+3), ne uključujući dan poravnanja posla.

2.17. Način isplate glavnice i kamate

Obračun i poravnanje u sekundarnoj trgovini obveznica vršiti će Registar vrijednosnih papira Federacije BiH. Anuiteti koji sadrže kamatu i pripadajući dio glavnice će se isplaćivati najkasnije u roku od 10 dana od dana dospjeća anuiteta. Poslovna banka kod koje Općina ima otvoren žiro račun će sredstva primljena od Općine na ime kamate i glavnice, na osnovu izvještaja o broju obveznica u vlasništvu svakog investitora uplatiti na njegov račun putem platnog sistema. Ukoliko je dan dospjeća

glavnice, kamata ili drugih iznosa koji proizlaze iz obveznica neradni dan, isplata će se vršiti prvog narednog radnog dana. Radni dan je dan koji je utvrđen kao radni dan Registar vrijednosnih papira Federacije BiH i poslovnih banaka koje obavljaju isplatu u Fedarciji BiH.

3. PROJEKAT POSLOVNA ZONA RATKOVAC

3.1. Svrha i cilj poslovne zone „Ratkovac“¹

Osnovni svrha uspostavljanja poslovne zone „Ratkovac“ kao trajnog oblika upravljanja određenim prostorom jest podrška razvoju preduzetništva kao pokretačke snage održivog privrednog razvoja, s ciljem povećanja broja privrednih subjekata na području općine, povećanja konkurentnosti, porasta zaposlenosti, te povećanja udjela proizvodnje u ukupnoj privredi Općine Cazin. Osnovni srednjoročni ciljevi projekta u roku od 5 godina su:

- Povećanje broja malih, srednjih poduzeća za 4%
- Povećanje udjela proizvodnje u ukupnoj privrednoj aktivnosti općine Cazin za 15%
- Povećanje izvoza za 20%
- Otvaranje novih 400 radnih mjesta u zoni i indirektno zapošljavanje do 1.500 ljudi

3.2. Socio-ekonomski preduslovi za uspostavu i ostvarenje ciljeva PZ „Ratkovac“

Transportna povezanost - Općina Cazin i cijeli Unsko-sanski kanton imaju povoljan transportni položaj jer se nalaze na pravcu osnovnih koridora koji povezuju zapadnu Europu preko Mediterana sa Bliskim istokom.

Prirodni resursi i karakteristike prostora - Na području Općine nalaze se značajne geološke rezerve gipsa, tufora, kvarcnog pijeska, pločastih vapnenaca, ciglanske gline kao i Cazinski ugljeni bazen na površini 120 km².

Struktura stanovništva - Procijenjen broj stanovnika u Općini Cazin u 2011. godini iznosi 62.632 stanovnika. Općina Cazin se ubraja među gusto naseljene općine u FBiH sa gustoćom naseljenosti od 176 stanovnika/km². Udio radno sposobnog stanovništva (15 do 65 g.) iznosi 70,2%. Općina Cazin je izrazito ruralna sredina u kojoj preko 85% stanovništva živi u ruralnom području.

Infrastruktura - Nakon rata uložena su značajna sredstava u razvoj osnovne infrastrukture, a taj proces još uvijek traje. Područje Općine Cazin nalazi se na pravcu budućeg transportnog koridora Xe (Karlovac – Cazin – Bihać - Sanski M. – Jajce – Travnik – Sarajevo – Skoplje). Dolinom rijeke Une prolazi željeznička pruga iz pravca Zagreb-Bosanski Novi-Bihać. Unska pruga (Bosanski Novi-Bihać-Knin) u dužini od 178 km, prije rata bila je najrentabilniji način prijevoza robe i putnika u pravcu sjever-jug. Najbliži aerodrom u BiH nalazi se u Sarajevu (350 km), a u RH u Zagrebu (140 km). U okolini Cazina se nalazi aerodrom "Čoralići" sa pistom dužine 1200 m i pratećim objektima na čijem području je planirana izgradnja PZ Ratkovac. Elektromreža i pored velike pokrivenosti domaćinstava mrežom električne energije zahtijeva izgradnju, modernizaciju i rekonstrukciju distributivne mreže, koja bi zadovoljila potrebe sve većeg broja korisnika. Opskrba vodom Općine u potpunosti pokrivena gradskom vodovodnom mrežom dovršetkom vodovodnog sistema Ljubijankići koji je realiziran u saradnji sa Svjetskom bankom.

Struktura i stanje privrede - Na dan 31.12.2010. godine u Općini Cazin bilo je registrovano 1.765 pravnih i fizičkih lica za obavljanje privrednih djelatnosti. Kod pravnih lica je najviše zastupljena trgovina (57,5%) dok kod fizičkih lica prevladavaju zanatske i obrtničke djelatnosti (67,7%). Kod pravnih lica u 2010. godini, najveći broj lica je u djelatnosti trgovina na veliko i malo i održavanje (38%), zatim slijede ostale uslužn e aktivnosti (18%), prerađivačka industrija (12%), transport i skladištenje (7,4%) i građevinarstvo (6,2%). Od ukupnog broja registrovanih obrtnika u 2010. godini, najveći broj je u djelatnosti trgovina na veliko i malo i održavanje (28,7%), zatim slijede ugostiteljstvo (23%) i prerađivačka industrija (10,7%). Građevinarstvom se bavi 8,6% obrtnika. Poljoprivreda je tradicionalno bila osnovna privredna djelatnost i izvor prihoda stanovništva Općine Cazin. Posebno mjesto u poljoprivredi zauzima

¹ Sve informacije osnivanja i uspostave Poslovne zone „Ratkovac“ u Čoralićima Općina Cazin preuzete su iz Predinvesticijske studije koju je izradila kompanija Illyricum savjetovanje d.o.o. u decembru 2011 godine.

stočarstvo u čemu prednjači proizvodnja sirovog kravljeg mlijeka. Općina Cazin je trenutno najveći proizvođač mlijeka u BiH. Iako je u Općini Cazin zastupljena ponuda kontinentalnog turizma, Cazin nema značajno razvijen turizam kao privrednu djelatnost.

Poduzetnički potencijal Općine - Poduzetnički potencijal Općine Cazin je trenutno nedovoljno iskorišten. On bi se trebao zasnivati na poduzetničkom duhu stanovništva, dugogodišnjoj tradiciji u poljoprivrednoj proizvodnji te velikoj koncentraciji tržišnih centara na regionalnom području.

Stanje i kretanja na tržištu rada - Najviše zaposlenih u 2010. godini bilo je u djelatnosti trgovine, prerađivačkoj industriji te obrazovanju. Poljoprivreda djelatnost također upošljava veći broj ljudi. Odnos zaposlenosti u javnom sektoru u odnosu na sektor proizvodnje, trgovine i uslužnih djelatnosti bio je 2:1. Osnivanje i uspostava poslovne zone „Ratkovac“ jedna je od mjera za promjenu tog stanja. Prosječna neto plata u Općini Cazin za 2010. godinu iznosila je 664,14 KM što je niže od prosjeka BiH. Niži troškovi rada mogu predstavljati konkurentsku prednost u privlačenju domaćih i stranih investicija u radno-intenzivne industrije kao što su: tekstilna industrija, drvna industrija, metalo-prerađivačka industrija, prehrambena industrija te poljoprivreda.

3.3. Razvojni plan izgradnje PZ Ratkovac

Poslovna zona „Ratkovac“, na lokalitetu Čoralici, osnovana je Odlukom Općinskog vijeća Općine Cazin na 06.07.2011. godine s ciljem stvaranja uslova za privredni razvoj i poduzetništvo. PZ „Ratkovac“ obuhvata površinu od 26,19 ha ili 261.934 m², a nacrtom Prostornog plana Općine Cazin definisana je kao privredno područje. Postojeća infrastruktura u Zoni nije u funkciji, ali postoje nužni preduslovi da se buduća infrastruktura u Zoni priključi na glavne vodove, kao što su priključak na elektromrežu i vodovod.

Zemljište predviđeno za poslovnu zonu „Ratkovac“ trenutno je u 100% privatnom vlasništvu, a Općina Cazin preuzela je brojne korake kako bi otkupila zemlju i započela sa investicijskim ciklusom u izgradnju neophodne infrastrukture. Općina planira inicijalno finansirati otkup, opremanje zemljišta i izgradnju infrastrukture, putem zaduženja u iznosu od 1.000.000 KM izdavanjem općinskih obveznica.

Do sada je općina preuzela brojne predradnje kako bi što prije pokrenula aktivnosti na izgradnji infrastrukture. Sa vlasnicima zemljišnih parcela obavljani su razgovori i prezentiran im je Prostorni plan i namjena zemljišta (privredno područje). U startu će se prioritetno kontaktirati vlasnici većih površina i 1/1 vlasništvom. Zainteresiranost vlasnika zemljišta za prodaju ili drugih oblika naknade je zadovoljavajuća iz razloga što se na lokalitetu Zone nalazi aerodrom Čoralici sa pratećom infrastrukturom čija će jedina namjena biti pokretanje privredne aktivnosti i razvoj preduzetništva s ciljem povećanja broja privrednih subjekata.

Otkup zemljišta je predviđen da se vrši u dvije faze. Općinsko vijeće Cazin je u tu svrhu donijela je Odluku kojom je utvrdila otkupnu cijenu zemljišta po cijeni 7 KM u prvoj fazi, sa tendencijom povećana cijene u narednoj. Kako bi se ubrzale aktivnosti otkupa vlasnicima zemlje je ponuđeno da pored opcije da prodaju parcele, imaju mogućnost da zamjene zemlju na drugoj atraktivnoj lokaciji odnosno da sami ili sa poslovnim partnerom pokrenu poslovnu aktivnost u Zoni. Za potrebe izgradnje infrastrukture moguća je i eksproprijacija zemljišta.

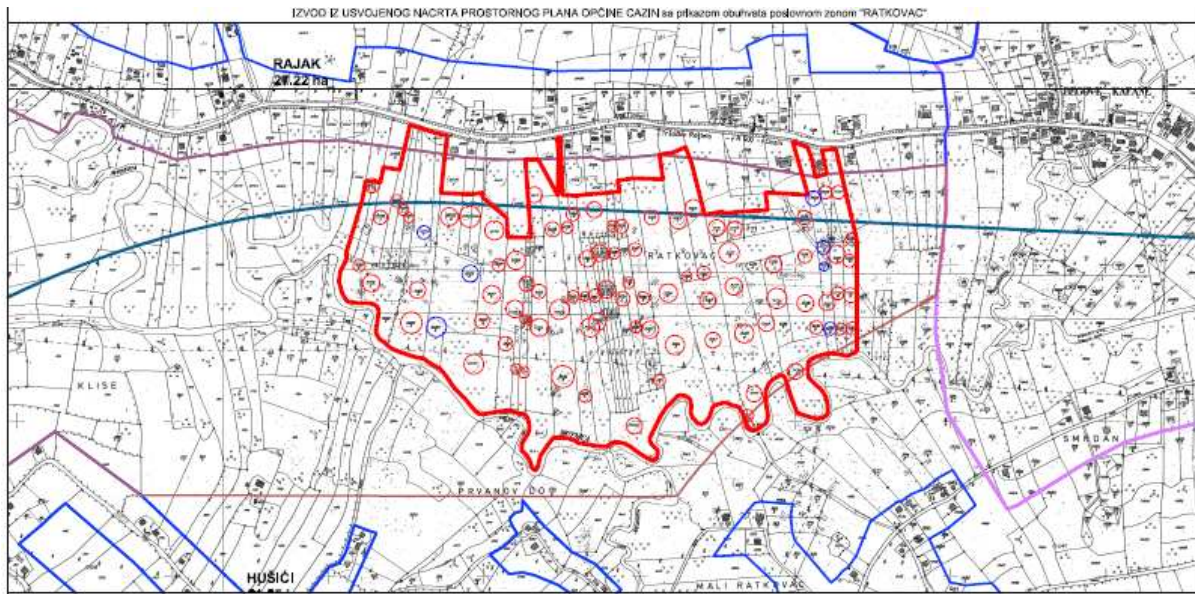
Razvoj PZ "Ratkovac" planiran je 3 faze i uključuje stavljanje u funkciju ukupno 230.000 m² (23 ha). Predviđa se ukupno raspoloživa korisna površina od 200.000 m² (20ha) za preduzetnike, a preostalih 30.000 m² (3ha) predviđeno je za infrastrukturu u Zoni. Prosječna veličina parcele u procjenjuje se na cca 5.000 m², što znači da bi u Zoni svoje proizvodno-poslovne objekte moglo izgraditi cca. 40 domaćih i stranih investitora. Predviđeno je i usitnjavanje prosječnih parcela do 1000 m². **Ciljani sektori obuhvataju: poljoprivredno-prehrambeni sektor, drvo-prerađivački sektor, metalo-prerađivački sektor, tekstilni sektor i sektor energetske efikasnosti.**

Dinamika izgradnje poslovne zone Ratkovac podjeljena je tri faze i predviđena je da traje 36 mjeseci. Prvu fazu čini izrada projektne dokumentacije, otkup zemljišta/zamjena zemljišta, početak izgradnje infrastrukture (12 mjeseci), drugu fazu čini otkup drugog dijela zemljišta i izgradnja infrastrukture (12 mjeseci) i treću fazu čini završna izgradnja infrastrukture. Počevši od 2012 u narednih 12 mjeseci, predviđeno je da izvrši izrada projektne dokumentacije, priprema građevinskog zemljišta, otkupi prvi dio zemljišta (11,7 ha ili 58,5% korisne površine Zone) i započne sa izgradnjom infrastrukture. Narednih 12 mjeseci završiti će se otkup ostatka zemljišta i nastaviti sa izgradnjom infrastrukture, te u finalnih 12 mjeseci završi kompletna infrastruktura.

3.3.1. Trenutno stanje infrastrukture na lokalitetu Čoralići

Poslovna zona „Ratkovac“ nalazi se na lokaciji aerodroma Čoralići, a navedena lokacija osim 1.200m sletne piste sadrži i prateće objekte, koji će također biti obnovljeni i stavljeni na raspolaganje budućim poduzetnicima u poslovnoj zoni. Postojeća ulaganja u aerodromsku pistu „Čoralići“ koja iznose cca. 300 hiljada KM predstavljaju dobru osnovu za izgradnju glavne unutrašnje putne komunikacije u zoni. Prikaz obuhvata poslovne zone „Ratkovac“ dan je na slici 1.

Slika 1: Prikaz obuhvata Poslovnu zonu „Ratkovac“

3.3.2. Finansijska polazišta projekta osnivanja i uspostave poslovne zone „Ratkovac“

Osnovna polazišta finansijske analize:

- Dinamika izgradnje Projekta: 3 godine (36 mjeseci)
- 2012. godina: projektna dokumentacija, otkup zemljišta/zamjena zemljišta, početak izgradnje infrastrukture
- Vrijeme izgradnje: 2013., 2014. godina
- Promatrani vijek projekta (finansijska analiza): 25 godina²;
- Predviđeni početak investiranja u opremanje zone: 2012. godina;
- Završetak radova na opremanju zone: 2014. godina
- Diskontna stopa: 5%; u skladu s preporukom u „Guide to COST-BENEFIT ANALYSIS of investment projects“ od strane Evaluation Unit of direction General policy of the European Commission,
- Nastavno, u skladu s međunarodnom metodologijom CBA analiza i pisanim materijalom „Guide to COST-BENEFIT ANALYSIS of investment projects“ od strane Evaluation Unit of direction General policy of the European Commission, predmetna investicija ne uključuje PDV i druge fiskalne poreze.

² Prema standardima EU, preporučeni vijek trajanja za predmetni i druge slične projekte infrastrukture je 25 g.

3.3.2.1. Dinamika investicija u poslovnoj zoni „Ratkovac“

Tabela 1: Dinamika investicija u poslovnoj zoni „Ratkovac“

R. br.	NAZIV INVESTICIJE	2012.	2013.	2014.	UKUPNO (KM)
1.	Predinvesticijska studija, projektna dokumentacija, geodetske podloge, geološka istraživanja	127.000	0	0	127.000
2.	Rješavanje imovinsko-pravnih pitanja (otkup zemljišta)	1.173.000	1.127.000	0	2.300.000
3.	Izgradnja prometne (putne) infrastrukture	0	215.500	100.000	315.500
3.1	Izgradnja pristupne ceste	0	25.000	0	25.000
3.2	Izgradnja unutrašnje putne komunikacije sa trotoarom	0	190.500	100.000	290.500
4.	Hidrotehnička infrastruktura	0	374.845	505.155	880.000
4.1.	Izgradnja opskrbnog cjevovoda	0	80.000	0	80.000
4.2.	Kanalizacija	0	294.845	505.155	800.000
5.	Elektro-energetska infrastruktura	0	70.000	0	70.000
5.1.	Izmještanje dalekovoda i gradnja 2 stupa	0	20.000	0	20.000
5.2.	Ugradnja podzemne instalacije dalekovoda	0	50.000	0	50.000
6.	Trošak nadzora (2% troškova opremanja građevinskog zemljišta)	0	12.655	12.655	25.310
	UKUPNO (KM)	1.300.000	1.800.000	617.810	3.717.810

3.3.2.2. Izvori finansiranja investicija u poslovnoj zoni „Ratkovac“

U 2012. godini predviđene su aktivnosti otkupa i pripreme izgradnje građevinskog zemljišta, koje će se finansirati većim dijelom iz zaduženja (emisija općinskih obveznica 1.000.000 KM), a manjim dijelom iz sredstava budžeta, granta Ministarstva USK-a i/ili Federalnog ministarstva rada, obrta i poduzetništva i sredstava ostalih donora (300.000 KM).

U 2013. godini planirano je da se završe aktivnosti vezane za otkup zemljišta te da se započne izgradnja i infrastrukturno opremanje 1. faze poslovne zone (11,7 ha), koje će se financirati iz novčanih tokova od prodaje zemljišta investitorima (1.800.000 KM). U ovoj fazi investitori će plaćati cijenu zemljišta od 15,34 KM/m².

U 2014. godini planirano je da se završi otkup zemljišta i nastavi izgradnja infrastrukturnog opremanja 2. faze poslovne zone, koje će se finansirati iz novčanih tokova od prodaje zemljišta investitorima (800.000 KM). U ovoj fazi investitori će plaćati cijenu zemljišta od 24,46 KM/m².

U 2015. godini planiran je završetak prodaje preostalih parcela ukupne veličine od 50.000 m². U ovoj fazi investitori će plaćati cijenu zemljišta od 27,61 KM/m², što bi trebalo biti dovoljni da pokriju ne samo troškove investicija u opremanje poslovne zone, nego i troškove finansiranja (troškove kamata i naknada vezanih uz emisiju municipalnih obveznica).

Pretpostavka prodaje poduzetnicima 117.300 m² zemljišta po cijeni od 15,34 KM/m² u 2013. godini, 32.700 m² zemljišta po cijeni od 24,46 KM/m² u 2014. godini te 50.000 m² zemljišta po cijeni od 27,61 KM/m² u 2015. godini.

U ukupnoj strukturi financiranja, vlastita sredstva dobivena od prodaje zemljišta čine 65%, posuđena sredstva 27%, te ostali izvori sredstva 8%.

Tabela2: Izvor finansiranja investicija u PZ Ratkovac u periodu 2012-2014. godine (KM)

Godina	Ukupna vrijednost investicija	Emisija municipalnih obveznica	Budžet, ministarstvo USK, ostali	Vlastita prodaja zemljišta *	Izvori finansiranja UKUPNO
2012	1.300.000	1.000.000	300.000	0	1.300.000
2013	1.800.000	0	0	1.800.000	1.800.000
2014	617.817	0	0	617.810	617.810
Struktura izvora finansiranja		26,90%	8,07%	65,03%	100%

* Pretpostavka prodaje preduzetnicima 117.000 m² po cijeni 15,34 KM/ m² u 2013 godini, 32.700 m² zemljišta po cijeni 24,46 KM/ m² u 2014. godini, te 50.000 m² po cijeni 27,61 KM/ m² u 2015. godini.

3.4. SWOT analiza poslovne zone „Ratkovac“

<p>Snage:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lokacija zone ▪ Radna snaga (raspoloživost, vitalnost, fleksibilnost) ▪ Poljoprivredni kapaciteti (tradicija) ▪ Dostupnost lokalnih dobavljača ▪ Timski rad ▪ Poduzetnički duh ▪ Gusta naseljenost ▪ Konkurentni troškovi rada u odnosu na okruženje ▪ Prijateljsko okruženje za investitore ▪ Mogućnost širenja poslovne zone ▪ Postojanje kreditne sposobnosti općine ▪ Partnerski odnosi općine i građana ▪ Čist okoliš 	<p>Slabosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastruktura (cestovni i željeznički saobraćaj) ▪ Prodajna cijena/1m² zemljišta ▪ Nepovoljni izvori financiranja ▪ Kompleksan i dugotrajan proces izdavanja potrebnih dozvola ▪ Nedostatna podrška poslovnom sektoru na nivou općine (poslovni plan, vještine, edukacija) ▪ Manjak iskustva vezano za uspostavu i upravljanje poslovnom zonom ▪ Ograničenje mogućnosti intervenisanja lokalne zajednice ▪ Nepostojanje poticajnih mjera na nivou lokalne zajednice ▪ Nedostatak zemljišta ▪ Nedostatak finansijskih sredstava
<p>Mogućnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bescarinska zona ▪ Jačanje regionalnog tržišta sa RH (uspostava graničnog prijelaza Tržačka Raštela) ▪ Mogućnost korištenja domaćih i međunarodnih grantova ▪ Mogućnost zamjene zemljišta sa vlasnicima zemljišta u poslovnoj zoni ▪ Ulazak RH u Europsku Uniju ▪ Izgradnja modernije infrastrukture ▪ Donošenje zakona o JPP (stvarna prava i proširenje nadležnosti lokalne zajednice) ▪ Izmjena zakonske regulative (Prijenos ovlasti sa kantona na općinu) ▪ Dijaspورا (kapital, znanje i iskustvo) ▪ Standardi kvaliteta infrastrukture 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ulazak RH u Europsku Uniju ▪ Svjetska kriza/recesija ▪ Neusklađenost razvojnih strategija (općina-kanton-država) ▪ Politički, pravni i makro-ekonomski rizici ▪ Konkurencija drugih zona ▪ Nedostatak institucionalne infrastrukture (metrologija i mjeriteljstvo) ▪ Nedostatak poslovne infrastrukture ▪ Nedostatak kvalitetne zdravstvene zaštite ▪ Nedostatak praćenja investitora od strane finansijskih institucija

4. PODACI O AGENTU EMISIJE I BANCI DEPOZITARU

4.1. Agent emisije

Agent emisije: **Sparkasse Bank dd**
Sjedište: Zmaja od Bosne br. 7, 71000 Sarajevo
Telefon: +387 33 280 323
Fax: +387 33 280 237
e-mail: info@sparkasse.ba
web: www.sparkasse.ba

4.2. Banka depozitar

Banka depozitar: **Sparkasse Bank dd**
Sjedište: Zmaja od Bosne br. 7, 71000 Sarajevo
Telefon: +387 33 280 323
Fax: +387 33 280 237
e-mail: info@sparkasse.ba

5. RIZIK ULAGANJA I UZROCI RIZIKA

5.1. Opšti podaci o rizicima

Rizik ulaganja je stepen neizvjesnosti prinosa investicije. Investitor svjesno preuzima pojedine vrste rizika, u skladu sa vlastitim preferencijama odnosa rizika i povrata na investiciju. U nastavku su dati faktori rizika za ulaganje u municipalne obveznice općine Cazin, a investitor bi svakako trebao izvršiti vlastitu procjenu finansijskog položaja Općine, uslova emisije, te informacija, koje mogu uticati na uspjeh emisije i povrat investicije.

5.2. Sistemski rizik

Sistemski rizik je rizik koji je povezan s opštim uslovima na tržištu kapitala i kao takav on se ne može diverzifikovati. Na sistemski rizik utiču: ekonomski rast, makroekonomska situacija u zemlji, politički događaji, zaposlenost, nivo cijena. Dakle, sistemski rizik pojedine države uključuje sve rizike povezane s mogućom političkom nestabilnošću, što se odražava na integritet i postojanje same države.

Kao rezultat svojih analiza, 28. marta 2012. godine, agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B” i izmijenila izgled „na posmatranju - negativno” na stabilne izgled. Agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service 3. aprila 2012. snizila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting na „B3” i izmijenila izgled „na promatranju – negativno. Aktuelni kreditni rejting BiH kod obje agencije dat je u tabeli 3.

Tabela 3: Aktuelni rejting BiH

	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Rejting	B3 / na promatranju - negativno	B+ / stabilni izgledi
Datum	3. 4. 2012.	28. 3. 2012.
Aktivnost	Izgled izmijenjen	Potvđen rejting /izgled izmijenjen

* podaci preuzeti s web stranice Centralne banke BiH (www.cbbh.ba)

5.3. Finansijski rizik

5.3.1. Kreditni rizik

Na cijenu ovog izdanja mogla bi uticati promjena kreditnog rejtinga Bosna i Hercegovine. Promjena će zavisiti u najvećoj mjeri od makroekonomskih kretanja u domaćoj ekonomiji, a u slučaju pojave budžetskog deficita u bilansu tekućih transakcija moglo bi dovesti do revizije postojećeg investiciono kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine, pa i do njegovog novog snižavanja, što bi za posljedicu imalo pad cijena svih dužničkih vrijednosnih papira.

5.3.2. Rizik poreskih prihoda

Rizik poreskih prihoda sadržan je u vrsti i visini poreskih prihoda Općine koji su zakonom utvrđeni kao izvori finansiranja, što znači da prihodi zavise od zakonski utvrđenih izvora i nivoa privrednih aktivnosti na koje se utvrđeni porezi obračunavaju. Značajne promjene u jednom od ova dva faktora, uz pretpostavku nepromjenjenih rashoda mogu dovesti do nastanka deficita budžeta Općine.

5.3.3. Rizik kamatne stope

Kamatne stope ovog izdanja prilagođene su nivou kamatnih stopa na bankarskom tržištu u BiH. Općina Cazin nema uticaja na ponašanje kamatnih stopa na tržištu, tako da rast kamatnih stopa na tržištu može prouzrokovati pad cijene obveznica, što može negativno uticati na investitore. Takođe, pad kamatnih stopa na tržištu može dovesti do rasta cijena obveznica što bi imalo pozitivne efekte na investitore.

5.3.4. Valutni rizik

Valutni rizik je rizik promjene vrijednosti finansijskih instrumenata uslijed promjene kursa. Konvertibilna marka (KM) kao zvanična valuta u BiH vezana je za Euro. Centralna banka BiH održava monetarnu stabilnost u skladu sa „Currency board“ aranžmanom (1 KM= 0,51129 EUR, odnosno 1 EUR=1,95583 KM), što znači da izdaje domaću valutu uz puno pokriće u slobodnim konvertibilnim deviznim sredstvima po fiksnom kursu (1 KM= 0,51129 EUR, odnosno 1 EUR=1,95583 KM).

U slučaju promjene kursa KM u odnosu na EUR do datuma krajnjeg dospijanja ovih obveznica, preostale obaveze Emitenta po osnovu isplate anuiteta iskazat će se u EUR valuti, prema srednjem kursu Centralne Banke BiH.

Emitent se obavezuje daljnu isplatu vršiti u KM valuti, primjenjujući srednji kurs Centralne Banke BiH za EUR na dan dospelja, odnosno na dan izvršenja obaveze.

5.4. Operativni rizik

Operativni rizik (informacioni sistemi, procedure, ljudski faktor, dokumentacija) proizilazi iz dnevnog poslovanja općine Cazin.

6. DJELATNOST I POSLOVANJE EMITENTA

6.1. O Općini

Općina Cazin nalazi se na sjeverozapadnom dijelu Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije Bosne i Hercegovine. Općina je konstitutivni dio Unsko-Sanskog kantona u okviru kojeg se osim Cazina nalaze i općine: Bihac, Bosanska Krupa, Bosanski Petrovac, Bužim, Ključ, Sanski Most i Velika Kladaša. Danas Općina Cazin ima oko 70.000 stanovnika teritorijalno organiziranih u 23 mjesne zajednice i prostire se na površini od 356 km². Relativna gustina naseljenosti iznosi oko 197 stanovnika na 1 km², zbog čega je ova Općina jedna od najgušće naseljenih u BiH. Ovo područje ima umjereno-kontinentalnu klimu sa dosta ostrim zimama i toplim ljetima, sa znatnim uticajem lokalnih uslova.

6.1.1. Historija Općine

Pouzdanost se zna da je područje Cazina bilo naseljeno u prethistorijskom vremenu, o čemu svjedoče ostaci raznih predmeta od ilovače, kosti, kamena, bronce i željeza pronađenih na lokljetima Čungar, Gradina, Selište i dr. Pojedini izvori, na osnovu iskopina u Čungaru, tvrde kako je na ovom prostoru bila neolitična naseobina.

Ovim područjima kao i ostalim krajevima Balkana dugo su vladali Rimljani. Propašću Zapadnog rimskog carstva (476.godine) mijenjaju se gospodari (Vizantija, Mađari, Bavarci, Hrvati, Turci, Austrijanci i dr.) Cazin je pripadao i staroj državi Hrvatskoj, a 1522. godine postao je sjedište kninske biskupije. Nekoliko decenija kasnije, kninske biskupe zamijenili su Turci koji su Cazin osvojili 1576.

godine. Konačno zaposijedanje BiH od strane Austro-Ugarske završeno je upravo u ovom kraju. Krajem 19. stoljeća Cazin je poprimio sve odlike grada i postaje centar istoimenog kotara koji obuhvata područje Cazina i Velike Kladaše.

6.1.2. Stanovništvo

Općinu Cazin čini 54 naseljena mjesta koja su organizirana u 23 mjesne zajednice (MZ). Prema posljednjem popisu stanovništva iz 1991. godine, Općina Cazin imala je 63.406 stanovnika od čega 61.861 Bošnjaka, 765 Srba, 142 Hrvata, i 638 Ostali. Trenutni broj stanovnika procijenjen je na 62.632 (30. juni 2011.g.) što predstavlja blagi trend rasta od 2005. g. kao što je prikazano u narednom grafikonu:

Tabela 4: Procijenjen broj stanovnika u Općini Cazin u 2010. i 2011. godine

Godina	Broj stanovnika	Starost		
		0-14	15-65	65+
2010.	62.510	13.410	43.913	5.187
2011.	62.632	13.395	43.957	5.280

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Sa gustoćom naseljenosti od 176 stanovnika/km² (2011.g.) Općina Cazin se ubraja među gusto naseljene općine u FBiH. Prosječna naseljenost Unsko-sanskog kantona iznosila je 69,8 stanovnika/km², dok je prosjek FBiH bio 89,5 stanovnika/km² u 2010. godini.

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku i prema raspoloživim podacima općinske administrativne službe, kao posljedica rata desile su se neznatne promjene u etničkoj strukturi stanovništva.

6.1.3. Privreda

Poljoprivreda je sve do 1972. godine tradicionalno bila osnovna privredna djelatnost i izvor prihoda stanovništva Općine. Inače poljoprivredni potencijali općine su dosta skromni, ali i pored toga Općina Cazin je vodeći proizvođač mlijeka na USK. Razvoj industrije Općine desio se između 1972. i 1980. godine kada je izgrađeno nekoliko značajnijih privrednih objekata. Tada dolazi do promjene u strukturi zaposlenih gdje industrija zauzima vodeće mjesto.

U periodu prije ratnih sukoba, deset industrijskih pogona sa područja Cazina i Čoralica posjedovalo je oko 50.65 ha zemljišta od čega je 11.75 ha bilo proizvodnih prostora. Na dan 31.12.2010. godine u Općini Cazin bilo je registrirano 1.765 lica (pravnih i fizičkih) za obavljanje privrednih djelatnosti. Kod pravnih lica je najviše zastupljena trgovina (57,5%) dok kod fizičkih lica prevladavaju zanatske i obrtničke djelatnosti (67,7%). Pregled registriranih pravnih i fizičkih lica za obavljanje privrednih djelatnosti u Općini Cazin dan je nastavno u tabeli 5.

Tabela 5: Registrirana lica (pravna i fizička) za obavljanje privredne djelatnosti u Općini Cazin

Vrsta djelatnosti	Pravna lica	Fizička lica	Ukupno
Trgovina	490	140	630
Ugostiteljstvo i turizam	84	155	239
Obrtničke, zanatske i druge djelatnosti	278	618	896
U K U P N O	852	913	1.765

Izvor : Služba za razvoj i poduzetništvo Općine Cazin , decembar 2010. godine

Od ukupnog broja registriranih pravnih lica u 2010. godini, najveći broj je u djelatnosti trgovina na veliko i malo i održavanje (38%), zatim slijede ostale društvene, socijalne i osobne uslužne aktivnosti (18%) te prerađivačka industrija (12%), transportom i skladištenjem se bavi 7,4% pravnih lica, dok je građevinarstvo zastupljeno sa 6,2%.

Od ukupnog broja registriranih obrtnika u 2010. godini, najveći broj je u djelatnosti trgovina na veliko i malo i održavanje (28,7%), zatim slijede ugostiteljstvo (23%) i prerađivačka industrija (10,7%). Građevinarstvom se bavi 8,6% obrtnika. Detaljan prikaz dan je u tabeli 6.

Tabela 6 Djelatnosti fizičkih lica u Općini Cazin na dan 31.12.2010. godine

Vrsta djelatnosti - Fizička lica	2007	2008	2009	2010
Trgovina	172	161	152	140
Ugostiteljstvo i turizam	167	162	162	155
Obrtničke, zanatske i druge djelatnost	647	635	622	618
UKUPNO	986	958	936	913

Izvor: Služba za razvoj i poduzetništvo Općine Cazin, decembar 2010. g.

U daljem razvoju privrede Općine predviđaju se prostori privredne namjene na površini od cca 200 ha. Avedene površine proizvodno-poslovnih zona su date orijentaciono i njihov tačan obuhvat i površina će biti definisana prostorno-planskim dokumentima nižeg reda.

Na teritoriji Općine Cazin se izdvajaju 2 novoosnovane poslovne zone i to:

- poslovna zona „Ratkovac“ u Ćoralićima, površine 26 ha.
- poslovna zona „Slatinske bare“, površine 2,4 ha.

6.1.4. Kultura

Cazin je u širim prostorima prepoznatljiv po svojoj kulturnoj tradiciji i stvaralaštvu, te vrijednom kulturno-historijskom naslijeđu.

Javna ustanova “Dom kulture” je mjesto svih značajnijih kulturnih dešavanja na prostoru općine. Dom kulture posjeduje i rukovodi internacionalnom Kolonijom skulptora koja raspolaže specifičnom galerijom (galerija pod vedrim nebom) sa fundusom od preko stotinu monumentalnih skulptura. Na prostoru općine egzistira i velik broj kulturno-umjetničkih društava koji njeguju tradiciju i kulturu ovog kraja i BiH i ostvaruju zavidnu saradnju sa drugim KUD-ovima u zemlji i inostranstvu.

U svom sastavu Dom kulture ima i Narodnu biblioteku. Jedno od značajnijih unapređenja u Narodnoj biblioteci je uvođenje COBBIS sistema, što znači uvezivanje baza podataka bibliotečke građe po sistemu lociranja neophodne literature za svakog korisnika.

6.1.5. Obrazovanje

Na području općine Cazin djeluje 16 obrazovnih ustanova i to jedna u oblasti predškolskog obrazovanja, 11 osnovnih i četiri srednje škole: Gimnazija, Medresa “Džemaludin ef. Čaušević”, te I i II srednja škola Cazin. Ove ustanove ukupno pohađa 9.607 polaznika.

6.1.6. Turizam

U općini Cazin je zastupljena ponuda kontinentalnog turizma. Cazin raspolaže sa 350 ležajeva u jednom hotelu, dva motela koji su kategorizirani, te još sedam različitih objekata za smještaj i noćenja turista. Turistima u Cazinu se nudi lov na malu divljač, ribolov, sportovi na divljim vodama, uzletno-slijetne staze za avanturističke sportove u zraku, banjsko-zdravstveni turizam, vjerski turizam, raznovrsna gastro ponuda, nezagađena okolina i čista voda.

Tabela 7: Dolasci i noćenja stranih turista u Unsko-sanskom kantonu

Strani turisti u USK	2007	2008	2009	2010
Dolasci	6.544	5.885	4.141	5.934
Noćenja	12.074	9.352	6.972	9.485

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Tradicionalno najveći broj dolazaka i noćenja u Unsko-sanskom kantonu u svim godinama ostvarivali su turisti iz Hrvatske, Slovenije, Srbije, Austrije, Francuske, Njemačke, Italije, Holandije, Mađarske, Švicarske, Velike Britanije i Turske.

6.1.7. Sport

Sportski klubovi udruženi su u Sportski savez koji trenutno broji 54 aktivne članice, sa tendencijom povećanja. Sportski savez i njegove članice koriste prostor JU "Sportski centar" Cazin koji ima 1.440 m² korisnog prostora. Osjetna je institucionalizacija i povezivanje sportskih klubova općine Cazin sa sportistima i njihovim timovima u susjednim općinama, ali i u dijaspori. Velike rezultate postiže i Savez za sport i rekreaciju invalida općine Cazin (SSRI). Na ovim prostorima tradicionalno se velika pažnja poklanjala sportu i sportistima, zbog čega se veliki broj poduzetnika uključuje u njihovo aktivno pomaganje i sponzorisanje.

Takođe, došlo je do kvalitativnog unapređenja u razvoju ustanova i objekata "slobodnog vremena". Najveći dio ove infrastrukture se odnosi na sportska igrališta mjesnih zajednica. Trenutno je samo 6 od 23 MZ bez uređenog igrališta. U svim ovim projektima posebnu važnost igra samoinicijativnost građana, koji ulažu najmanje 50% vlastitih sredstava.

Svoje slobodno vrijeme stanovništvo općine Cazin za sada ne može ispunjavati u punom kapacitetu, zbog čega su neophodne inicijative i projekti za uređenje prostorija KUD-a, MZ-a, šetališta, izletišta i sl.

6.2. Strategija razvoja općine Cazin u periodu 2011-2020. godine

Strategija integriranog razvoja 2011–2020. godine je ključni strateško-planski dokument općine Cazin, koji treba da podstiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja obuhvata društvenu, ekonomsku, okolišnu kao i prostornu sferu. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, podsticanja lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj. Kao takva, Strategija integriranog razvoja je u skladu sa strategijama i politikama na višim nivoima vlasti, i to prije svega sa nacrtom Razvojne strategije BiH 2008-2013, Strategijom socijalne uključenosti 2008-2013, ali i sa drugim sektorskim strategijama na državnom, antitetskom i kantonalnom nivou.

Strategiju razvoja općine Cazin za period od 2011 do 2020. godine izradio je Razvojni tim općine Cazin u okviru Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDLP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) u periodu januar–decembar 2010. godine. Tehničku podršku Razvojnom timu u sklopu ovog projekta pružila je Razvojna agencija Eda.

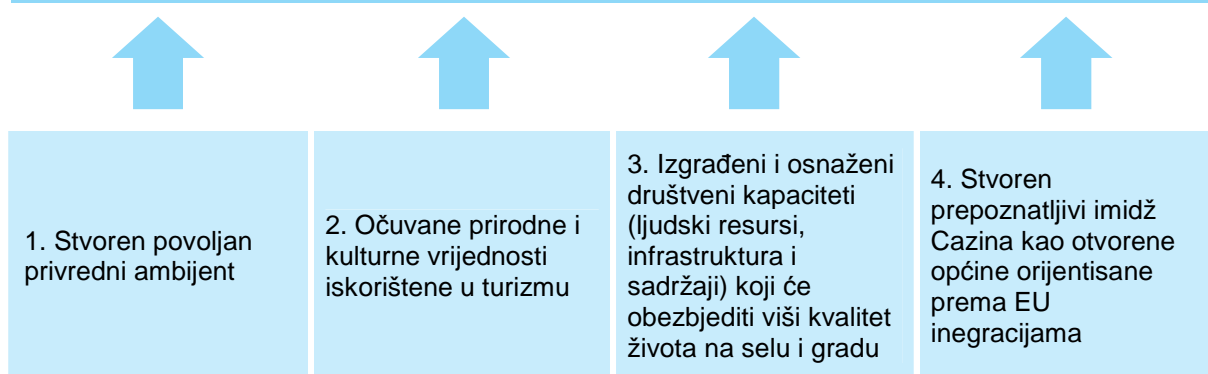
Strategija treba da posluži i kao priručni dokument za buduće ulagače. Na osnovu pokazatelja iz analize postojećeg stanja, ključnih pitanja i SWOT analize, definisani su sastavni dijelovi Strategije: vizija, dugoročni ciljevi, prioriteti i mjere.

Vizija općine Cazin

Cazin je otvorena, poduzetna lokalna zajednica, koja na optimalan način spaja obilježja tradicije i savremenih mogućnosti, uvažavajući principe kvaliteta života i socijalne uključenosti svih građana.

Kroz viziju Cazin treba postati:

- Općina koja spaja tradiciju i savremene mogućnosti
- Poduzetna općina sa prepoznatljivim trgovačkim, poljoprivrednim, proizvodnim i uslužnim poslovanjem
- Sredina poželjna za unosno poslovanje i investiranje
- Sredina ujednačenog urbanog i ruralnog razvoja
- Grad u koji se vraćaju mladi sa diplomom i treće generacije dijaspore
- Zelena, ekološki čista sredina, ugodnog i zdravog življenja
- Općina komunikacijski fokusirana na susjedne i prekogranične lokalne zajednice
- Sredina rekonstruisan i modernizirane infrastrukturne mreže
- Općina sa prepoznatljivim sportskim identitetom
- Općina orijentisana prema EU integracijama

Strateški cilj 1: Stvoren povoljan privredni ambijent

Analize su pokazale da postoji zainteresovanost za ulaganje u općinu Cazin od strane domaćih i stranih investitora, ali se neki za to još ne opredjeljuju. Mjerama i programima treba uticati da se investitori privuku, tako što će općina nuditi bolje uslove nego do sada. Sama analiza ukazuje na probleme koji bi trebalo da budu otklonjeni upravo implementiranjem programa i projekata u datim područjima. Imovinsko-pravni odnosi na području Općine su navedeni kao bitan problem koji je praktična prepreka, bilo da se želi investirati u poslovne ili stambene objekte ili rješavati infrastukturna pitanja. Poslovno okruženje Općine još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, a pretpostavka je za rast i razvoj privrede i poduzetništva. Njegovim podizanjem na viši i kvalitativno bolji nivo olakšaće se ulazak na tržište proizvoda i usluga u globalnim razmjerama, a time i privući investicije u toj oblasti.

SEKTORSKI CILJEVI

- Razvijanje malih i srednjih preduzeća (pogotovo sa većim stepenom finalizacije)
- Distribucija domaćih proizvoda kroz postojeće trgovačke centre

Strateški cilj 2: Očuvane prirodne i kulturne vrijednosti iskorištene u turizmu

Značajno prirodno bogatstvo i kulturno-istorijsko naslijeđe, predstavljaju jednu od najvažnijih komparativnih prednosti općine Cazin koje bi tek trebalo na najbolji način iskoristiti. Zbog toga je domaćinski odnos prema prirodi i kulturno-istorijskom naslijeđu jedno od najvažnijih uporišta ove strategije. Djelatnost zaštite prirode znači uspostavljanje ekološke ravnoteže u prostoru, kojom se trajno obezbjeđuju zdravi i humani ekološki uslovi života i čuvaju prirodne dragocjenosti kojih ovaj prostor ima u izobilju. Djelatnost zaštite kulturno-istorijskog naslijeđa treba da obezbjedi odražavanje i unapređenje što više onih vrijednosti koje su za lokalno stanovništvo, ali i za one koji Cazin posjećuju, suštinski značajne.

Ono što je u ovoj oblasti potrebno postići da, ne samo domaće, već i međunarodno tržište doživljava Cazin kao zanimljivu i iznad svega jedinstvenu turističku destinaciju s prepoznatljivim identitetom.

Cazin bi trebalo da bude sredina koja rado prihvata goste iz cijelog svijeta, s kojima uspostavlja prisan odnos i koja kroz turizam izražava i, istovremeno, čuva sve svoje prirodne i kulturno-istorijske vrijednosti i karakteristike. Općina Cazin bi u turizmu trebalo da računa na različite proizvode, izvedene iz bogate resursne osnove i strukture atrakcija, s ciljem da u turizmu bude zaposlena tokom cijele godine. Da bi se ovo ostvarilo, jedna od najvažnijih stvari da stanovništvo Cazina, i, pogotovo, oni koji vode ovu općinu, prihvataju turizam i turističku privredu kao važan faktor privrednog razvoja i dugoročnog ekonomskog prosperiteta ovog područja. Moramo, takođe, biti svjesni da blagostanje kroz turizam nije moguće ostvariti bez kvalitetne infrastrukture i znanja, obrazovanja i novih tehnologija, odnosno njihovog prenosa svim akterima u turizmu.

SEKTORSKI CILJEVI

- Razvijen sektor turizma
- Rekultivacija površina degradiranih eksploatacijom mineralnih sirovina i deminiranje minskih površina u sjevernom dijelu općine do 2015. godine
- Smanjenje emisija zagađujućih materija u gradskom području za 15 % do 2015. godine
- Unapređenje energetske efikasnosti za 5 % do 2015. godine
- Uspostavljanje monitoringa životne sredine i povećan nivo svijesti i znanja stanovnika o životnoj sredini do 2013. godine

Strateški cilj 3: Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti (ljudski resursi, infrastruktura i sadržaji), koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu

Općina Cazin prema demografskim nalazima SEA je izrazito ruralna sredina u kojoj preko 85% stanovništva živi u ruralnom području dok samo uži centar općine spada u urbano područje. I pored značajnog potencijala seskog područja u smislu radno sposobnog stanovništva, dosta razvijene infrastrukture i dostupnih resursa (zemljište, voda i šuma), privredne aktivnosti na selu sem poljoprivrede nisu razvijene u dovoljnoj mjeri. Razlog tome leži prije svega u činjenici da seoska gazdinstva najvećim dijelom žive od poljoprivredne proizvodnje koja nije visoko intenzivna i tržišno orjentisana. Iako nam podaci Socio-ekonomske analize govore da je veliki dio površine općine Cazin pokriven saobraćajnom infrastrukturom, još uvijek je potrebno raditi na povezivanju naselja asfaltiranjem novih površina i puteva. Takođe, evidentno je da na području Općine postoji potreba za stalnim autobuskim linijama koje će povezivati različite mjesne zajednice kako međusobno tako i sa centrom općine. I pored velike pokrivenosti domaćinstava mrežom električne energije, problem predstavljaju loše niskonaponske prilike i dotrajala niskonaponska mreža, što zahtijeva izgradnju, modernizaciju i rekonstrukciju distributivne mreže koja bi zadovoljila potrebe sve većeg broja korisnika. U samoj distribuciji električne energije takođe se javljaju problemi gubitaka električne energije koji su tehničkog i komercijalnog karaktera. Tehnički gubici se javljaju najčešće zbog starosne strukture opreme koja se nalazi u distributivnoj mreži, a sami komercijalni gubici su izazvani sve češćom zloupotrebom i neovlaštenim korištenjem električne energije od strane krajnjih kupaca.

Većina školskih objekata je dotrajala i zahtjeva rekonstrukcije, i promjenu, odnosno dopunu kako osnovnih tako i pomoćnih nastavnih sredstava kako bi pružila kvalitetnije školovanje i bolji uspjeh učenika. Ovaj strateški cilj podrazumjeva i modernizaciju sportskih, kulturnih i školskih objekata.

SEKTORSKI CILJEVI:

- Povećanje pokrivenosti kvalitetnim vodosnabdijevanjem na cjelokupno stanovništvo općine do 2015. godine
- Regulisano 45 % otpadnih i oborinskih voda do 2015. godine
- Uređenje korita vodotoka u dužini od 8 km do 2015. godine
- Uvođenje sistema selektivnog prikupljanja i zbrinjavanja otpada i uklanjanje 70 % divljih deponija do 2014. godine
- Razvijeni sportski infrastrukturni kapaciteti
- Poboľšani uslovi u predškolskom i osnovnom obrazovanju

Strateški cilj 4: Stvoren prepoznatljiv imidž Cazina kao otvorene općine orijentisane prema EU integracijama

Proces globalizacije i evropskih integracija mijenja naše životne okolnosti i postaje način na koji danas živimo. U skladu s tim trendovima, Općina Cazin će se graditi kao zajednica u kojoj različiti ljudi imaju različite poglede i interese i gdje se štite prava svih ljudi omogućavajući im da žive zajedno u miru. Uopšteno govoreći, otvorenost ove općine karakteriziraće raznoliko i dinamično civilno društvo i poštovanje prava manjina.

Jedna od ključnih stvari u narednom periodu će biti usvajanje evropskih vrijednosti. Usvojiti neku vrijednost znači primjenjivati je svakodnevno u politici, u preduzeću, u medijima, pa i u svakodnevnom životu. Tolerancija i poštovanje drugog je, na primjer, vrijednost koja je važna za politiku, ali je važna i u porodici, u školi, na ulici. Vladavina prava je jedna od najvažnijih evropskih vrijednosti - da bi se ona ukorjenila potrebna je promjena pristupa u upravi, ustanovljenje i poštovanje procedura, borba protiv korupcije, ali i spremnost građana da princip vladavine prava poštuju. Takođe, i budućnost naših preduzeća zavisi od građenja konkurentnosti sa sposobnošću ostvarivanja konkurentskih prednosti na BiH tržištu, kao dijelu evropskog i globalnog tržišta, i na ukupnom globalnom tržištu. Uklapanje u ove tokove je od strateškog interesa za općinu Cazin.

SEKTORSKI CILJEVI:

- Participativan pristup strateškom i operativnom planiranju
- Razvijeni prostorni i infrastrukturni kapaciteti za društvene i kulturne aktivnosti građana
- Socijalna i sigurnosna podrška ugroženim kategorijama stanovništva

6.2.1. Razvojni ciljevi ekonomskog razvoja

Ciljevi društvenog razvoja	Veza sa strateškim ciljevima
1. Razvijanje malih i srednjih preduzeća (pogotovo sa većim stepenom finalizacije)	1. Stvoren povoljan privredni ambijent
2. Distribucija domaćih proizvoda kroz postojeće trgovačke centre	1. Stvoren povoljan privredni ambijent
3. Razvijen sektor turizma	1. Stvoren povoljan privredni ambijent 2. Očuvane prirodne i kulturne vrijednosti iskorištene u turizmu

Definisani projekti/mjere ekonomskog razvoja su:

- Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i izgradnja prateće infrastrukture poslovnih zona
- Promocija investicionih mogućnosti Cazina (Izrada kataloga za investitore, promotivne aktivnosti, sajmovi, itd.)
- Jeftinije i jedostavnije procedure za preduzetnike i investitore
- Osnivanje općinske razvojne agencije
- Podrška udruženju privrednika
- Program podrške za preduzeća koja uvode sistem standardizacije proizvodnih procesa, proizvoda i usluga
- Projekat identifikacije i usvajanja mjera za zapošljavanje radne snage u privredi
- Program podrške poljoprivrednim proizvođačima (savjetodavna služba i subvencioniranje)
- Formiranje opšte poljoprivredne zadruge
- Podrška pripreme proizvoda za plasman i uspostavljanje partnerskih odnosa sa trgovačkim centrima i ugostiteljskim kapacitetima
- Projekat institucionalne podrške razvoju i promociji turizma (poduzimanje planskih mjera za razvoj jedinstvene turističke ponude uz aktivnu ulogu privatnog sektora)
- Podrška revitalizaciji starih gradova
- Program uređenja starog dijela čaršije
- Izrada turističko rekreativnog centra Tržačka jezera

6.2.2. Razvojni ciljevi društvenog razvoja

Ciljevi društvenog razvoja	Veza sa strateškim ciljevima
1. Participativan pristup strateškom i operativnom planiranju	Izgradnja i jačanje društvenih kapaciteta koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu
2. Razvijeni prostorni i infrastrukturni kapaciteti za društvene i kulturne aktivnosti	Izgradnja i jačanje društvenih kapaciteta koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu
3. Razvijeni sportski infrastrukturni kapaciteti	Izgradnja i jačanje društvenih kapaciteta koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu
4. Poboljšani uslovi u predškolskom i osnovnom obrazovanju	Izgradnja i jačanje društvenih kapaciteta koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu
5. Socijalna i sigurnosna podrška ugroženim kategorijama stanovništva	Izgradnja i jačanje društvenih kapaciteta koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i gradu

Definisani projekti/mjere društvenog razvoja su:

- Kreiranje strategije razvoja NVO sektora
- Podrška razvoju NVO sektora i njegovom uključivanju u razvojne procese
- Izrada Strategije komuniciranja sa građanima
- Uspostavljanje redovnog ispitivanja zadovoljstva i potreba građana
- Mapiranje i uključivanje dijaspora u razvojne procese
- Uspostavljanje mehanizama podrške osnivanju NVO
- Izgradnja Doma kulture
- Izgradnja multifunkcionalnog društveno-poslovnog centra (stara gimnazija)
- Izgradnja centra (doma) za mlade
- Nova gradska biblioteka
- Izrada projektne dokumentacije za novi gradski stadion
- Izgradnja sportskih terena na području općine
- Izgradnja igrališta za djecu
- Proširenje kapaciteta vrtića Cazin
- Mjera: Obezbeđenje materijalno-tehničkih preuslova za nastavu u osnovnom obrazovanju
- Dogradnja i rekonstrukcija centra za socijalni rad
- Uspostavljanje Sigurne kuće
- Mjera: Podrška za uspostavljanje servisa za pomoć starim i iznemoglim
- Izgradnja azila za životinje
- Provođenje edukacije NVO za pripremu projektnih prijedloga (PCM)

6.2.3. Razvojni ciljevi okolinskog razvoja

Ciljevi zaštite životne sredine	Veza sa strateškim ciljevima
1. Povećanje pokrivenosti kvalitetnim vodosnabdijevanjem na cjelokupno stanovništvo općine do 2015. godine	3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu
2. Regulirano 45 % otpadnih i oborinskih voda do 2015. godine	3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu
3. Uređenje korita vodotoka u dužini od 8 km do 2015. godine	3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu
4. Uvođenje sistema selektivnog prikupljanja i zbrinjavanja otpada i uklanjanje 70 % divljih deponija do 2014. godine	3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu
5. Rekultivacija površina degradiranih eksploatacijom mineralnih sirovina i deminiranje minskih površina u sjevernom dijelu općine do 2015. godine	2. Očuvane prirodne i kulturne vrijednosti iskorištene u turizmu 3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu
6. Smanjenje emisija zagađujućih materija u gradskom području za 15 % do 2015. godine	2. Očuvane prirodne i kulturne vrijednosti iskorištene u turizmu
7. Unapređenje energetske efikasnosti za 5 % do 2015. godine	Veza sa strateškim ciljevima 2 i 3 (prethodno navedeni) i sa str. ciljem: 1. Stvoren povoljan privredni ambijent
8. Uspostavljanje monitoringa životne sredine i povećan nivo svijesti i znanja stanovnika o životnoj sredini do 2013. godine	3. Izgrađeni i osnaženi društveni kapaciteti koji će obezbjediti viši kvalitet života na selu i u gradu

Definirani projekti/mjere okolinskog razvoja su:

- Kreiranje strategije razvoja NVO sektora
- Podrška razvoju NVO sektora i njegovom uključivanju u razvojne procese
- Izrada Strategije komuniciranja sa građanima
- Uspostavljanje redovnog ispitivanja zadovoljstva i potreba građana
- Mapiranje i uključivanje dijaspore u razvojne procese
- Uspostavljanje mehanizama podrške osnivanju NVO
- Izgradnja Doma kulture
- Izgradnja multifunkcionalnog društveno-poslovnog centra (stara gimnazija)
- Izgradnja centra (doma) za mlade
- Nova gradska biblioteka
- Izrada projektne dokumentacije za novi gradski stadion
- Izgradnja sportskih terena na području općine
- Izgradnja igrališta za djecu
- Proširenje kapaciteta vrtića Cazin

6.3. Budžet Općine Cazin

Budžet predstavlja monetarni izraz svih planiranih aktivnosti određenog nivoa vlasti. Budžet Općine predstavlja procjenu godišnjih prihoda, primitaka i finansiranja, te godišnji plan rashoda i izdatka Općine.

6.3.1. Postupak pripreme, donošenja i izvršenja budžeta

Budžet Općine se priprema, donosi i izvršava prema odredbama Zakona o budžetima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj:19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 36/10 i 45/10). Donošenje budžeta se vrši u skladu sa termin planom aktivnosti kao u narednom tabelarnom pregledu.

Redni broj	Aktivnost	Planirani rok realizacije
1.	Upućivanje obrazaca zahtjeva budžetskim korisnicima i uputstva za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz budžeta.	20. juli
2.	Organizovanje sastanaka sa korisnicima budžeta u vezi izrade budžetskih zahtjeva.	01. august
3.	Prikupljanje - dostava zahtjeva budžetskih korisnika.	20. septembar
4.	Izrada Dokumenta okvirnog budžeta sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine.	20. septembar
5.	Izrada nacrtu od strane Službe za finansije i računovodstvo i upućivanje Općinskom načelniku.	01. oktobar
6.	Dostava nacrtu budžeta Općinskom vijeću i Dokumenta okvirnog budžeta sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine.	01. novembar
7.	Usvajanje predloženog budžeta od strane OV-a.	decembar

Usvajanju budžeta prethodi prikupljanje zahtjeva budžetskih korisnika, održavanje sastanaka sa istim te priprema nacrtu budžeta koji se upućuje u javnu raspravu. Po provođenju javne rasprave priprema se konačan prijedlog budžeta koji obuhvata uvažene primjedbe i prijedloge iz javne rasprave. Općinski načelnik upućuje prijedlog budžeta Općinskom vijeću na usvajanje koje se vrši do kraja tekuće godine za narednu budžetsku godinu. U protivnom donosi se odluka o privremenom finansiranju, koja se primjenjuje do donošenja budžeta, a najdalje do kraja marta.

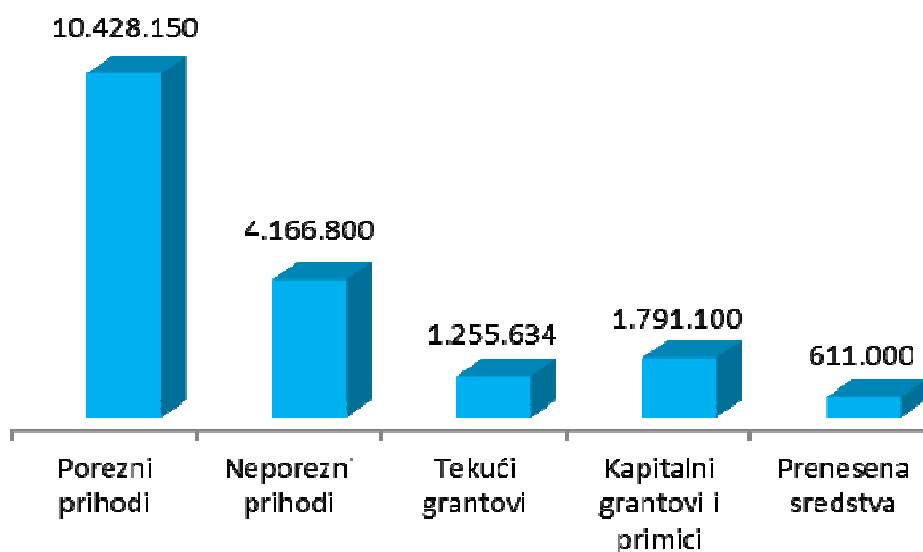
6.3.2. Prihodi budžeta

Prihodi općinskog budžeta se sastoje od poreznih i neporeznih prihoda, te kapitalnih i tekućih grantova. Struktura ukupnih prihoda i primitaka u planu za 2012. godinu iskazana je u slijedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Tabela 8: Struktura prihoda, primitaka i finansiranja za 2012. godinu

Vrsta prihoda - primitka	Plan za 2012. godinu	
	Iznos	Procent
Porezni prihodi	10.248.150	56,7%
Neporezni prihodi	4.166.800	23,1%
Tekući grantovi	1.255.634	6,9%
Kapitalni grantovi i primici	1.791.100	9,9%
Prenesena sredstva	611.000	3,4%
SVEGA PRIHODI I PRIMICI	18.072.684	100,0%

Grafikon 1. Planirana struktura prihoda i primitaka za 2012. Godinu

Posmatrano pojedinačno osnovne grupe prihoda realizuju se na slijedeći način:

- Indirektni porezi (PDV) predstavljaju najznačajnije grupu prihod budžeta, koja sada čini blizu 41% ukupnih prihoda i primitaka. Oni sada predstavljaju stabilan i institucionalno u potpunosti regulisan prihod koji će i ubuduće predstavljati osnov općinskog budžeta. Ključ raspodjele je definisan od strane Federacije BiH, koji kao takav obezbjeđuje stabilnost prihoda za općine.
- Ostali porezni prihodi, također, predstavljaju stabilan prihod općinskog budžeta koji sada čine 15,76% budžetiranih prihoda za 2012. godinu. Najznačajnija stavka u okviru ove grupe prihoda jeste Porez na dohodak za koje je predviđeno određeno povećanje u odnosu prethodne godine kako zbog inflatornih kretanja, tako i zbog realnog povećanja osnovice za oporezivanje. Grupa poreza na imovinu strukturirana je iz dva dijela koji se značajno razlikuju u pogledu ostvarenja, pa time i planiranja visine istih. Porez na imovinu predstavlja stabilan općinski prihod čija se osnovica može adekvatno projicirati. U dužem vremenskom periodu nije bilo izmjena stopa, kao ni značajnijih promjena osnovica, tako da ova stavka ima određeni kontinuitet ostvarenja, te se ne predviđa značajnije odstupanje ni u narednoj godini.
- Neporezni prihodi predstavljaju izvorne prihode budžeta Općine i oni većim dijelom zavise direktno od aktivnosti općinskog organa uprave. Najveći dio prihoda ove grupe bilježi stalni rast i stabilnost. Najznačajnije stavke komunalnih taksi, te administrativnih taksi i naknada predstavljaju značajan, izuzetno stabilan i rastući prihod, koji će i ubuduće biti jedan od osnova budžeta.

Imajući u vidu gore navedenu stabilnost prihoda i očekivani oporavak privrednih aktivnosti i investiranja, može se očekivati dalji rast prihoda i u narednom srednjoročnom periodu. Stabilni izvori finansiranja Općine omogućit će realizaciju planiranih aktivnosti i implementaciju ciljeva iz Strategije Općine, što bi trebalo poboljšati uslove poslovanja i življenja, omogućiti nova zapošljavanja, privući nove investitore, te generalno doprinijeti poboljšanju kvalitet života stanovništva.

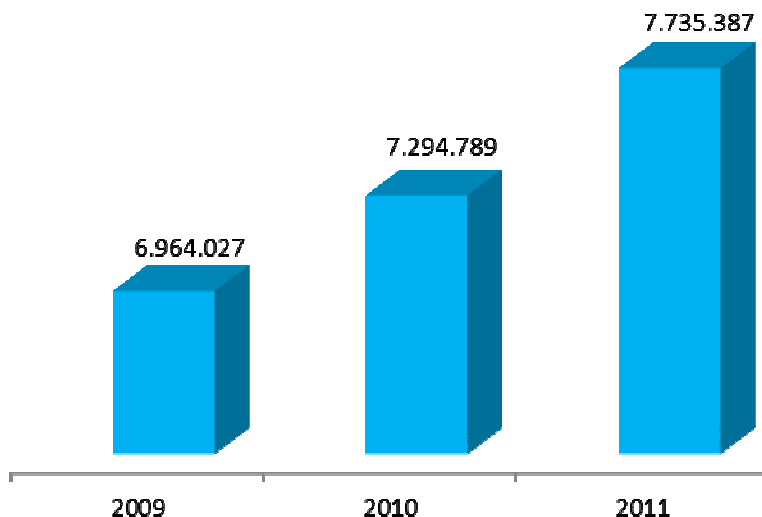
6.3.3. Bilans stanja

POZICIJA	31. 12.2010.	31. 12.2011.	Index (4/3)
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	2.292.137	2.244.906	97,94
Novčana sredstva i plemeniti metali	1.021.251	610.201	59,75
Vrijednosni papiri	1.048.289	1.048.289	100
Kratkoročna potraživanja		585.275	
Kratkoročni plasmani	212.597		
Kratkoročna razgraničenja	10.000	1.141	11,41
B. Stalna sredstva	6.591.156	6.539.586	99,22
Dugoročna razgraničenja prihoda	0	0	0
UKUPNA AKTIVA	8.883.293	8.784.492	98,89
II PASIVA			
A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	978.762	1.376.149	140,60
Kratkoročne tekuće obaveze	295.301	540.635	183,08
Obaveze prema djelatnicima	18.417	37.110	201,50
Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicima	665.044	419.115	63,02
Kratkoročna razgraničenja	0	379.289	
B. Dugoročne obaveze i razgraničenja	6.591.156	6.373.901	96,75
Dugoročni krediti i zajmovi	1.415.000	1.497.744	105,85
Ostale dugoročne obaveze	5.176.156	4.876.158	94,20
C. Izvori sredstava	1.313.375	1.034.442	78,76
Izvori stalnih sredstava	1.478.846	1.310.995	88,65
Ostali izvori sredstava	11.200		
Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	176.671	276.553	156,54
UKUPNA PASIVA	8.883.293	8.784.492	48,84

6.3.4. Porezni prihodi

Porezni prihodi u 2010 godini su ostvareni u iznosu od 7.294.789 KM što predstavlja 93% od godišnjeg plana i 104,75% u odnosu na izvršenje ovih prihoda u prethodnoj godini. U prethodnoj godini (2009.) porezni prihodi su ostvareni 71% u odnosu na godišnji plan odnosno 6.964.027,25 KM, dok su u 2011.godini iznosili 7.735.387 KM.

Grafikon 2: Porezni prihodi u 2009, 2010. i 2011. godini

U 2011. godini budžetom je planirano na ime poreza na dobit pojedinaca i preduzeća iznos od 14.500 KM, a ostvaren je u iznosu od 34.040 KM, što je u odnosu na predhodnu godinu 235%. Porez na dobit pojedinaca i preduzeća, u grupi porezni prihoda, je u 2010. godini ostvaren u iznosu od 12.894,80 KM ili 54 % od planiranog nivoa ovih prihoda. Ostvarenje ovih prihoda u 2009. godini iznosilo je 247.752,03 KM.

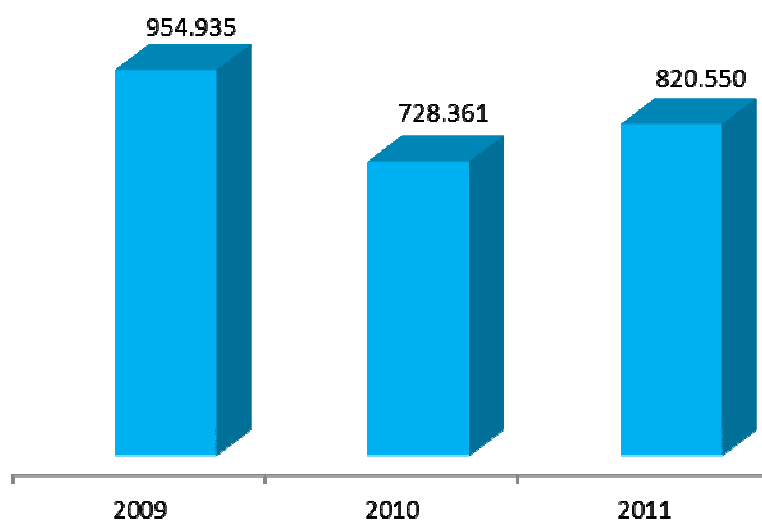
U 2011. godini na ime poreza na plaću i radnu snagu ostvaren je iznos od 13.917 KM. Porez na plaću i radnu snagu, u grupi porezni prihoda, je u 2010. godini ostvaren u iznosu 22.973,57 ili 574% iznad planiranog nivoa ovih prihoda. Ostvarenje ovih prihoda u 2009. godini iznosilo je 17.647,98 KM ili 47 % iznad planiranog nivoa ovih prihoda. Ostvarenje ovih prihoda u 2008 godini je 855.429,36 KM.

Ovakvo ostvarenje je rezultat izmjenjene regulative u oblasti. Naime, obaveze po osnovu poreza na plaću i druga lična primanja, poreza na dodatna primanja, poreza na dobit od privredne i profesionalne djelatnosti, poreza na dobit od poljoprivredne djelatnosti, poreza na osnovu autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja, poreza na ukupan prihod fizičkih osoba, poreza na dobitke od igara na sreću, koje uključuju reprogramirane obaveze utvrđene obaveze u postupku prinudne naplate i obaveze utvrđene u inspekcijskoj kontroli pravnih osoba koje se odnose na period do 31.12.2008. godine, a uplaćivanje i raspoređivanje istih vrši se na način i prema propisima koji su važili do tog datuma.

Porez na imovinu, u grupi porezni prihoda, je u 2011. godini budžetom je planirano na poreza na imovinu iznos od 910.000 KM, a ostvaren je u iznosu od 820.550 KM ili 90% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. Porez na imovinu, u grupi porezni prihoda, je u 2010. godini ostvaren u iznosu 728.361,41 KM ili 61 % od planiranog nivoa prihoda. U prethodnoj godini ovi prihodi su ostvareni u iznosu od 954.934,98 KM ili 71% planiranog nivoa ovih prihoda. U ovoj grupi prihoda, za razliku od prethodnih godina, najznačajniju stavku u 2010 godini ne čini porez na promet nepokretnosti već porez na imovinu.

Porez na promet nepokretnosti je budžetom za 2011 planiran iznos od 450.000 KM, a ostvaren je u iznosu od 396.116 KM ili 88% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. Porez na promet nepokretnosti je u 2010 godini ostvaren u iznosu od 315.199,31 KM ili 45% u odnosu na planirani nivo. U 2009. godini ovi prihodi su ostvareni u iznosu 629.701,90 KM. Ovakvo značajno smanjenje Poreza na promet nepokretnosti zasigurno je rezultat smanjenog obima privrednih aktivnosti što se odrazilo i na prometovanje nekretnina na području općine Cazin.

Grafikon 3: Porez na imovinu u 2009, 2010. i 2011. godini

Budžetom za 2011 planirani domaći porez na dobra i usluge iznosi 1.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 15.326 KM ili 1532,64% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. Domaći porezi na dobra i usluge, u grupi porezni prihoda, u 2010 godini su ostvareni u iznosu 8.877,28 KM ili 89% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. U prethodnoj godini ovi prihodi su ostvareni sa 22.662,25 KM.

Ovdje se radi obavezama po osnovu poreza na promet proizvoda i usluga, koje uključuju reprogramirane obaveze, utvrđene obaveze u postupku prinudne naplate i obaveze utvrđene u inspekcijskoj kontroli pravnih osoba koje se odnose na period do 31.12.2005. godine i one se uplaćuju u korist računa javnih prihoda kantona i općina.

Ove prihode kantonalni trezor raspoređuje kantonalnim i općinskim budžetima u omjeru i na način utvrđen kantonalnim propisima koji su regulirali raspodjelu prihoda od poreza na promet proizvoda i usluga.

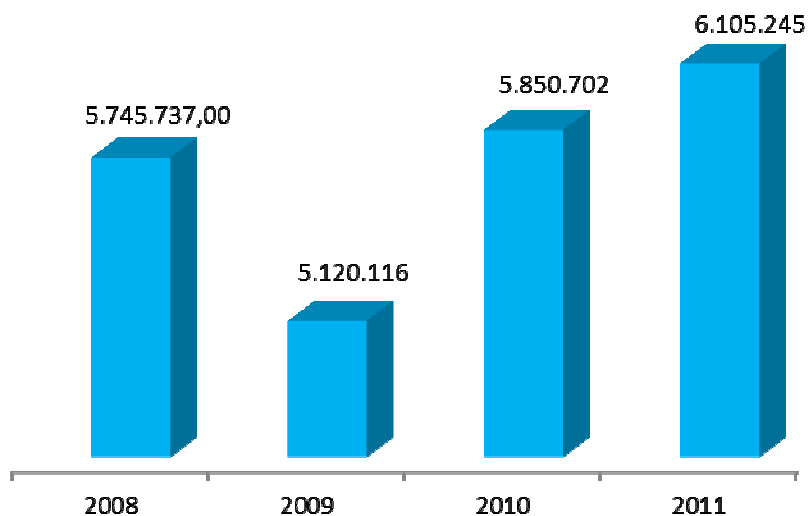
Prihodi od poreza na dohodak fizičkih osoba koji se odnose na dohodak od nesamostalne djelatnosti, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od ulaganja kapitala, dohodak od dobitaka ostvarenih učešćem u nagradnim igrama i igrama na sreću, obračunavaju se u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 10/08 i 9/10) i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH", br. 67/08 i 4/10), a uplaćuju u korist računa javnih prihoda budžeta kantona, na nivou svake općine.

Ove prihode kantonalni trezor raspoređuje budžetima kantona i općina na način utvrđen Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i odgovarajućim kantonalnim propisima.

Ostvarenje ovih prihoda (porez na dohodak) u 2010. godini je iznosilo 669.463,49 KM ili 103% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. Odnosno ovi prihodi su veći za 12,7% u odnosu na ostvarenje u 2009. godini (593.609,51). Budžetom za 2011 planirani porez na dohodak iznosi 750.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 744.374 KM ili 99,25% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda.

Budžetom za 2011 planirani indirektni porezi (PDV) iznosi 6.380.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 6.105.249 KM ili 95,69% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. Ovakvo ostvarenje indirektnih poreza je posljedica relativnog oporavka od globalne krize i cjelokupnog smanjenja ubiranja prihoda na nivou BiH u 2009. godini kao i na povećan procenat učešća općine Cazin u indirektnim prihodima u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH. Indirektni porezi (PDV), u grupi porezni prihoda, su u 2010 godini ostvareni u iznosu 5.850.701,74 ili 98% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. U 2009. ovi prihodi su ostvareni u iznosu od 5.120.116,06 KM što je za 13% manje ostvarenje u odnosu na 2010. godinu i 10,89% u odnosu na 2008. godinu (5.745.737,47 KM).

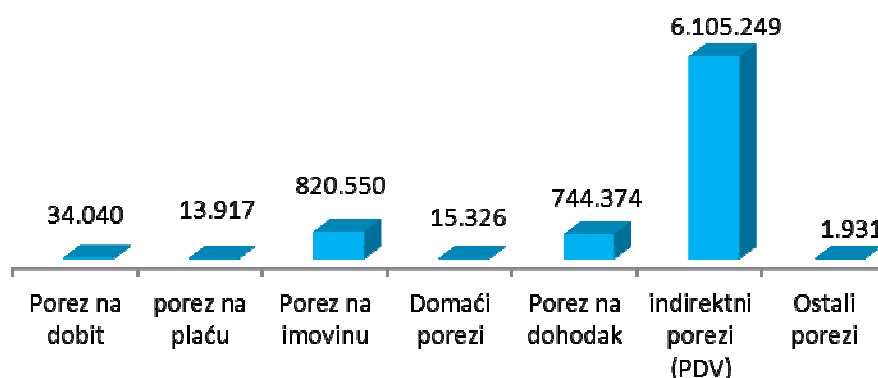
Grafikon 4: Kretanje indirektnih prihoda (PDV) u posljednje četiri godine

Tabela 9: Struktura poreznih prihoda

OPIS	PRIHODI ZA 2008. GODINU	PRIHODI ZA 2009. GODINU	IZVRŠENJE ZA 2010. GODINU	PLAN ZA 2011. GODINU	IZVRŠENJE ZA 2011. GODINU
POREZNI PRIHODI	9.117.452	6.964.027	7.294.789	8.062.500	7.735.387
Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	446.949,29	247.752	12.895	14.500	34.040
Porez na plaću i radnu snagu	855.429,36	17.648	22.974	5.000	13.917
Porez na imovinu	1.870.774,88	954.935	728.361	910.000	820.550
Domaći porezi na dobra i usluge	88.134,47	22.662	8.877	1.000	15.326
Porez na dohodak	0	593.610	669.463	750.000	744.374
Indirektni porezi (PDV)	5.745.737,47	5.120.116	5.850.702	6.380.000	6.105.249
Ostali porezi	110.427,48	7.304	1.517	2.000	1.931

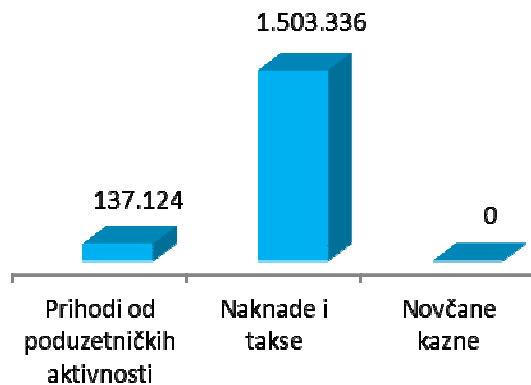
Grafikon 5: Struktura poreznih prihoda u 2011. godini

6.3.5. Neporezni prihodi

U 2011. godini neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.640.460 KM ili 55% u odnosu na planirani nivo prihoda. Neporezni prihodi u 2010 godini su ostvareni u iznosu od 1.483.468,25 KM ili 49% u odnosu na planirani nivo ovih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu ovi prihodi su veći za 3,13% (1.438.333,93 KM).

Grafikon 6: Struktura neporeznih prihoda u 2011. godini

6.3.6. Rashodi

U smislu člana 74. Zakona o budžetima u Federaciji BiH ostvareni rashodi budžeta Općine Cazin za 2010. godinu prikazani su shodno odredbi člana 7. stav 2. tačke a do d, pomenutog Zakona i sastoje se od:

- rashoda za zaposlene, kao što su tekući izdaci za plaće, naknade, izdaci za materijal i usluge,
- tekući transferi i plaćanje kamata,
- rashoda za subvencije, pomoći i naknade
- kapitalnih transfera.

Struktura ukupnih rashoda, izdataka i obaveza u planu za 2012. godinu iskazana je u slijedećem tabelarnom i grafičkom pregledu:

Tabela 10: Struktura prihoda, primitaka i finansiranja za 2012. godinu

Vrsta rashoda	Plan za 2012. godinu	
	Iznos	Procent
Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.990.231	22,1%
Doprinosi poslodavca	329.050	1,8%
Izdaci za materijal i usluge	1.813.353	10,0%
Tekući transferi (grantovi)	4.387.500	24,3%
Kapitalni grantovi	2.546.000	14,1%
Izdaci za kamate	254.000	1,4%
Kapitalni izdaci	3.402.550	18,8%
Obaveze iz prethodnog perioda – smanjenje likvidnosti	1.350.000	7,5%
UKUPNI RASHODI, IZDACI I OBAVEZE	18.072.684	100 %

U 2011. godni planirani su ukupni rashodi u iznosu od 13.771.252 KM, a ostavreni su u iznosu od 11.610.502,78 KM ili 84,31% u odnosu na planirani nivo. Izvršenje rashoda u 2009. godini je iznosilo 67,99 % u odnosu na planirani nivo. Ukupni rashodi uključujući finansiranje iz primitaka i prenosa gotovine iz prethodne godine po budžetu za 2010. godinu planirani su u iznosu od 13.107.900 KM, a ostvareni su u iznosu od 10.706.411,34 KM što predstavlja 81,68 %-tno izvršenje u odnosu na plan.

Tabela 11: Račun rashoda

Račun rashoda	Ostvareno 01. 01. - 31. 12. 2010.	Učešće (%)	Ostvareno 01. 01. - 31. 12. 2011.	Učešće (%)
Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.338.366	31,18	3.939.258	98,52
Doprinosi poslodavca	264.645	2,47	348.177	105,51
Izdaci za materijal i usluge	835.553	7,8	1.431.998	95,4
Tekući transferi (grantovi)	3.665.366	34,24	2.754.075	72,33
Kapitalni grantovi	1.518.676	14,18	1.295.423	73,4
Izdaci za nabavku stalnih sredstava i kamate	672.934	6,29	693.952.02	46,53
Otplate dugova	320.556	2,99	348.100	98,98
Obaveze iz prethodnog perioda – smanjenje likvidnosti	90.314	0,84	799.520	99,94
UKUPNO	10.706.411	81,68	11.610.502,	84,31

Svi rashodi su realizirani, u skladu sa usvojenim Budžetom za 2011. godinu („Službene novine općine Cazin“, broj:01/10) i Odlukom o izvršavanju budžeta za 2011. godinu („Službene novine općine Cazin“, broj:01/10), na potpuno javan i transparentan način.

Isto tako postupak nabavke roba, usluga i ustupanja radova se obavljao u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/04, 19/05, 52/05, 08/06, 24/06, 70/06, 12/09 i 60/10).

6.4. Izvještaj o izvršenju budžeta općine Cazin u periodu 2008. – 2011. godina

6.4.1. Izvršenje budžeta Općine za 2008. godinu

Tabela 12: Pregled ostvarenja prihoda, primitaka i finansiranja po grupama

RED. BROJ	VRSTA PRIHODA, PRIMITKA I FINANSIRANJA	PLAN ZA 2008. GODINU	OSTVARENJE ZA 2008. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Porezni prihodi	7.915.000	9.117.452	115
2	Neporezni prihodi	1.868.000	3.035.978	163
3	Kapitalne potpore i namj. prihodi i prim.	2.700.000	1.981.368	71
4	Prenesena sredstva	2.417.000	2.359.872	98
UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE		14.900.000	16.494.672	111

Tabela 13: Pregled ostvarenja rashoda, izdataka i otplata kredita

RED. BROJ	VRSTA RASHODAI IZDATAKA	PLAN ZA 2008. GODINU	OSTVARENJE ZA 2008. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	3.267.400	3.252.577	92,34
2	Sredstva za materijal, en. i usluge- rashodi organa uprave	893.700	842.102	94,23
3	Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi	3.717.800	3.559.479,	95,74
4	Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci i otplata kredita i obaveze iz prethodnog perioda	6.626.500	5.729.470	84,40
UKUPNO RASHODI I OTPLATE KREDITA		14.900.000	13.383.629	89,82

6.4.2. Izvršenje budžeta Općine za 2009. godinu

Tabela 14: Pregled ostvarenja prihoda, primitaka i finansiranja po grupama

RED. BROJ	VRSTA RASHODAI IZDATAKA	PLAN ZA 2009. GODINU	OSTVARENJE ZA 2009. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	9.826.100	6.964.027	71
2	Sredstva za materijal, en. i usluge- rashodi organa uprave	2.583.600	1.444.032	56
3	Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi	1.970.000	735.246	35
4	Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci i otplata kredita i obaveze iz predhodnog perioda	3.111.100	3.134.320	100,75
UKUPNO RASHODI I OTPLATE KREDITA		14.900.000	17.490.800	70,19

Tabela 15: Pregled ostvarenja rashoda, izdataka i otplata kredita

RED. BROJ	VRSTA RASHODA I IZDATAKA	PLAN ZA 2009. GODINU	OSTVARENJE ZA 2009. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	4.185.000	3.437.446	82,34
2	Sredstva za materijal, en. i usluge- rashodi organa uprave	1.734.000	1.574.288	90,79
3	Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi	4.701.650	3.017.159	64,17
4	Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci i otplata kredita i obaveze iz predhodnog perioda	6.870.150	3.863.769	56,43
UKUPNO RASHODI I OTPLATE KREDITA		17.490.800	11.892.663	67,99

6.4.3. Izvršenje budžeta Općine za 2010. godinu

Tabela 16 : Pregled ostvarenja prihoda, primitaka i finansiranja po grupama

RED. BROJ	VRSTA PRIHODA, PRIMITKA I FINANSIRANJA	PLAN ZA 2010. GODINU	OSTVARENJE ZA 2010. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Porezni prihodi	7.880.000	7.294.789	93
2	Neporezni prihodi	3.014.900	1.483.468	49
3	Kapitalne potpore i namj. prihodi i prim.	1.680.000	1.521.305	91
4	Prenesena sredstva	533.000	532.190	99,85
UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE		13.107.900	10.831.753	83

Tabela 17: Pregled ostvarenja rashoda, izdataka i otplate kredita

RED. BROJ	VRSTA RASHODAI IZDATAKA	PLAN ZA 2010. GODINU	OSTVARENJE ZA 2010. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	3.868.400	3.603.010	99,87
2	Sredstva za materijal, en. i usluge- rashodi organa uprave	920.000	835.552	90,82
3	Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi	4.842.500	3.665.366	75,69
4	Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci i otplate kredita	3.477.000	2.602.481	74,39
UKUPNO RASHODI I OTPLATE KREDITA		13.107.900	10.706.411,34	81,68

6.4.4. Izvršenje budžeta Općine za 2011. godinu

Tabela 18: Pregled ostvarenja prihoda, primitaka i finansiranja po grupama

RED. BROJ	VRSTA PRIHODA, PRIMITKA I FINANSIRANJA	PLAN ZA 2011. GODINU	OSTVARENJE ZA 2011. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Porezni prihodi	8.062.500	7.735.386	96
2	Neporezni prihodi	3.001.900	1.640.459	55
3	Kapitalne potpore i namj. prihodi i prim.	1.620.000	464.305	11
4	Prenesena sredstva	1.086.852	1.022,237	94,05
UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE		13.771.252	10.862.389,72	79%

Tabela 19: Pregled ostvarenja rashoda, izdataka i otplate kredita

RED. BROJ	VRSTA RASHODAI IZDATAKA	PLAN ZA 2011. GODINU	OSTVARENJE ZA 2011. GODINU	PROCENT OSTVARENJA
1	Sredstva za bruto plaće i naknade	4.328.500	4.287.434	98,52
2	Sredstva za materijal, en. i usluge- rashodi organa uprave	1.501.000	1.431.997	95,40
3	Tekući grantovi (transferi), kamate i sredstva rezervi	3.807.900	2.754.074	72,33
4	Kapitalni grantovi (transferi) i izdaci i otplate kredita	4.133.852	3.136.995	73,40
UKUPNO RASHODI I OTPLATE KREDITA		13.771.252	11.610.5028	84,31

6.5. Pregled glavnih investicija u toku

Kao veći investicijski projekti koji su u toku na području Općine Cazin mogu se izdvojiti:

- Uređenje centralnog gradskog trga vrijednosti cca 1.9 miliona KM
- Izgradnja decentraliziranog kanalizacionog sistema u MZ Ljubijankići cca 800 hilj. KM
- Izrada studije izvodljivosti i glavnog projekta glavnog kanalizacionog sistema za što su obezbjeđena sredstva cca 1.5 miliona KM
- Izgradnja prve faze glavnog kanalizacionog kolektora u vrijednosti od 350 hilj. KM

6.6. Podaci o zaduženosti općine Cazin na 30.3.2012

Podaci o kreditima

	Kredit Razvojne banke F BiH – Kuvajtski fond	Unicredit banka
Iznos kredita	4.985.097 KM	1.500.000 KM
Stanje duga	3.847.426 KM	1.128.971 KM
Rok otplate (god)	22	5
Kamatna stopa	3,50%	6,62%
Plaćanje	polugodišnje	mjesečno

Podaci o finansijskom lizingu

	Unicredit Leasing	Hypo Leasing	Hypo Leasing	Hypo Leasing
Iznos kredita	336.762 KM	23.266 KM	23.266 KM	54.700 KM
Stanje duga	176.735 KM	17.850 KM	17.850 KM	41.055 KM
Rok otplate (god)	5	3	3	3
Kamatna stopa	7%	6,26%	6,26%	6,26%
Plaćanje	mjesečno	mjesečno	mjesečno	mjesečno

6.7. Sudski sporovi

Trenutno se protiv Općine Cazin ne vode sudski sporovi koji bi eventualnom gubitkom i realizacijom ugrozili likvidnost budžeta Općine.

6.8. Broj dana blokade poslovnih računa

Račun budžeta Općine Cazin nije bio u blokadi u posljednjih pet godina.

6.9. Date garancije

	Garancija u korist Svjetske banke za kredit JKP Vododvod d.o.o. Cazin
Iznos garancije	1.625.687 SDR
Iznos duga po kreditu	1.625.687 SDR
Rok otplate (god)	22
Kamatna stopa	2%
Grace period do	15.04.2013
Plaćanje	polugodišnje

7. PODACI O ODGOVORNIM LICIMA OPĆINE CAZIN

7.1. Ime i prezime, stručna sprema i radna biografija odgovornih lica emitenta

Načelnik Općine – Nermin OGREŠEVIĆ

Rođen 19.12.1972. godine u Cazinu. Osnovno i srednje obrazovanje završio u rodnom gradu. Zvanje diplomiranog ekonomiste stekao na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 1999. godine.

Radno iskustvo:

Privredna banka d.d. Bihać, 1999.-2001.

Društvo za upravljanje fondovima "KAPITAL INVEST" Bihać, 2001.-2002.

J.P. "Komunalije", 2002.-2003.

Poslanik u Skupštini USK-a 2003.-2004.

Načelnik Općine Cazin u prvom mandatu u periodu od 2004.-2008 i u drugom mandatu po održanim lokalnim izborima 2008. godine

Haris ČORALIĆ - Presjedavajući Općinskog vijeća

Haris Čoralić je rođen 20.09.1982. godine, u Cazinu, Općina Cazin, kao prvo od troje djece od oca Hasana i majke Zemke. Osnovnu školu završio u Šturliću, a srednju medresu "Džemaludin Čaušević" u Cazinu 2001. godine. Iste godine upisuje fakultet islamskih nauka u Sarajevu, kojeg uspješno završava 2005. godine.

Radno iskustvo:

JU "MŠŠ" dr. Husein Džanić" u Velikoj Kladuši, 2005-2007. godine

JU "II srednja škola" Cazin 2008 – danas.

Na lokalnim izborima 2008. godine izabran je za općinskog vijećnika, te je 24.02.2010. godine izabran je za Predsjedavajućeg Općinskog vijeća Cazin.

8. IZJAVA O INVESTIRANJU

Cilj prikupljanja sredstava putem emisije municipalnih obveznica je finansiranje implementacije projekata izgradnje poslovne zona u općini Cazin.

Sredstva će biti korištena za uređenje infrastrukture poslovne zone „Ratkovac“ u Čoralićima i privođenje iste krajnjoj namjeni.

Na taj način će se obezbijediti uslovi za investiranje i gradnju novih proizvodnih kapaciteta na ovom području što će omogućiti dalji razvoj zajednice, otvaranje novih radnih mjesta i posredno povećanje prihoda općinskog budžeta kroz komunalne takse, rente i porezne prihode.

9. POTPISANA IZJAVA ODGOVORNIH OSOBA EMITENTA

Prema našem mišljenju i u skladu sa našim saznanjima i podacima kojima raspolažemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog Prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obaveza, gubitka i dobiti, finansijskog položaja i poslovanja emitenta, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle uticati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene.

Predsjedavajući Općinskog vijeća Cazin: _____
Načelnik Općine Cazin: _____

